80 Ex quibus iam ad noſtrum † propoſitum infertur, quod vicarius ſine ſpeciali mandato, non poteſt cōferre Beneficia *c.fi.de offic.vicarij in 6.* vbi Dd. Dinus *in reg. in generali* 81.*l.6.* Selua *de Benef.2.p.c.*14. Rebuf. *in forma vicariatus à nu.* 49. Lamber. *de iure patr.2.p.2.l.q.4.art.1.nu.4.& 3.p.2.l.q.1.articulo* 5. Corraſ. *d.2.p.2.c.8.n.5.* Duar. *l.3 c.7.* Cuchus *d.tit.8.ex n.* 73. late Sbrotius *l.1.q.71.* Zerola *d.verbo vicarius. §. nono* & Zechus *dicto §. ſecundo num. quarto verſic.*14. & alij.

81 Cum enim † vt dictum eſt, quæ ſunt meræ gratiæ vicarius expedire non poſſit, & collatio beneficiorum, ſit quædam donatio. *c.relatum de præb.c.poſt electionem de conceſ.præb.* cum aliis, quæ non venit in generali conceſſione, ſeu mandato n c generaliter donare valeat is cui bonorum adminiſtratio, etiam libera, eſt conceſſa *l.contra iuris.§.ſi filius ff.de pactis & l.filius familias.ff.de donatio & d.c.fin.* cum aliis, de quo videndus Pinelus *in l.1.C.de bonis maternis 3.p.à n.*56 Matienco *in l.3.tit.3 l.5 recopil.gloſſ.*2. & Ioannes Gutierrez *de iuramento confirma.1.p.capite* 50. *à numero vndecimo.* Ideo vicarij, ſeu officiales, beneficia conferre non poſſunt, niſi collatio beneficiorum ipſis ſpecialiter ſit commiſſa, vt *in d.c.fin.* vbi aſſignatur iſta ratio, & quod in generali conceſſione, nequaquam illa veniunt, quæ non eſſet quis in ſpecie veriſimiliter conceſſurus, *dict. regula in generale cum ſuis concordant.* Eademque ratione, † non poteſt vi-
82 carius, ſine ſpeciali mandato præſentare ad beneficium, pertinens ad præſentationem Epiſcopi, Lamber. *d.art.5.num.*2. & Sbrotius qui alios refert *d.l.2. q.*110.

83 Imo data poteſtate conferendi, † non poſſet præſentare, quia aliud eſt conferre, aliud præſentare *cap. cum in illis, de præb. in* 6. niſi eſſet adiecta clauſula generalis. vt cum Paulo *conſ.57.p.1.* & Imola *in c.fin.de conceſ.præb. in princ.* tradit Rochus *verb. honorificum. n.*25. Bertach. *in reper. verb. præſentatio fieri non poteſt.* licet contra teneat Lamber. 1.*p.2 l.q.4.artic.*4. pro quo facit, quod ſupradictum eſt. 1.*p.c.6. n.*31. cui reſponderi poteſt, quod iuxta ſubiectam materiam & modum communem loquendi, dare mandatum ad conferendum, non eſt ad præſentandum. Cum autē,
84 vt dictum eſt, † ea quæ ſunt iuſtitiæ, & neceſſitatis expediat vicarius, poterit confirmare electos, & inſtituere præſentatos, quę ſunt neceſſitatis, & iuſtitię, *c.ex frequentibus de inſtitutio. gl. in d.c.fi.de offic. vicarij in 6. verb. non poſſunt,* Roma. *ſingul.*601. Selua, Lāber. Corraſ. & Duarenus *ſupra,* & Pauin. *de offic. & poteſtat. c.ſede vacante* 5.*q.2.p.n.2.* Coſmas *in prag. tit. de collatio. §. item voluit verb. vicario.* Probus ad Monach. *in d.c.fi.n.*4 Couarr. *l.3. var.c.20.num.*7 doctor Paz *in praxi 2.to.3. præludio nu.*7. Quintanaduennas *l.1. Eccleſiaſticor.c.5.n.*7 late Sbrotius plures referens *l.2.q.70. &* 111. Zerola *d.verb. vicarius §.*14. & Zechus *de Benef. & penſio.c.2.verſ. vicarius etiam.* & Rota in Oſtun. Capellaniæ de anno 1600. infra relata 8.
85 *parte c.4. n.*50. Nec contrarium † tenet Dinus *in reg. 1.l.6.n.* 20. loquitur enim de inſtitutione, id eſt collatione libera, vt conſtat ex numero ſeq. vbi idem dicit de c.ſede vacante, quod tamen conſtat poſſe inſtituere præſentatū, vt *in capite 1. de inſtitutione in ſexto* per eum allegato, & ita tenet ibi additio litera H.

86 Quamuis † Rebuffus in d. forma vicariatus ex *nu.* 126. *& reg.* 3. *Cancel. verb. aut vicarios perpetuos* cōtra teneat. Et quamuis Zechus *de Rep. Eccleſiaſtica d.c.*23. *de vicario Epiſcopi §.2.n.4. verſ.*13. dicat, non poſſe confirmare electos ſine ſpeciali mandato, qui tamen cum *ibi n.3. verſ.12. & d.n.4. ſub verſ* 14. teneat non poſſe ſine ſpeciali mandato inſtituere præſentatum, non loquitur conſequenter.

Et ita inter † alia quæſita, pro parte Epiſcopi Abu- 87
len. de anno 1593. cenſuit S. Congregatio Concilij, vt in ſeq. declaratione ad primum, quam habeo autēticam, nempe ſubſcriptam manu illuſtriſſimi Cardinalis Matthæi, & eius ſigillo munitam. *Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi domini pro parte Reuerendiſſimi Epiſcopi Abulen. ſupplicatur declarari ſequentia, circa quæ dubitare contingit. Primum dubium, An vicarius Epiſcopi, ſeu capituli ſede vacante, poſſit inſtituere præſentatos, abſque ſpeciali mandato, prout videtur certum, ex* capite ex frequentibus de inſtitut. *& ibi gloſſa & Dd. & in* c.fi. de offic. vicarij in 6. *Rochus* de iure patron. verb. competens qu.31. Mill. verſ. vicarius Epſicopi *Couarruuias* lib.3. variar. capite vigeſimo numero 7. *Moder.* de vicario Epiſcopi lib.2. quæſtione tertia *qui plures refert. Nec obſtat decretum Concilij* ſeſſione vigeſimaquarta de reformatione capite decimotertio *ibi,* niſi Epiſcopi loci, *quia iſta verba non excludunt vicarium, nec ad id ſunt poſita, ſed inferiores Epiſcopo, vt rectè aduertit d. Modernus* numero decimo quinto *& conſtat ex* capite proxime præcedenti eiuſdem ſeſſionis in fine ſecundo dub. *An ſecularis ſemel approbatus ab ordinario, ad confeſſiones audien. vel prædican. ſit ſemper approbatus, & an approbationes, & licentias datas, poſſint ordinarij pro libito reuocare. Tertium dub. An ſecularis, ſiue regularis, approbatus audien. Confeſſiones certi generis perſonarum, & extra illam Eccleſiam, virtute Bullarum. Quartum dub. An obtinens parochiale beneficium in vna Diœceſi poſſit in alia, abſque ordinarij loci approbatione eligi in confeſſarium, ab habentibus priuilegium vigore iubilei eligendi confeſſarium idoneum, vel ab habentibus licentiam à ſuo parocho: quod ita videtur, quia is generaliter & abſolute eſt approbatus à Concilio, & cum aliis docet Candelabrum aureum* 1. parte de confeſſione n. 28 *licet alias approbatus in vna Diœceſi non cenſeatur approbatus in alia, vt S. Congregatio declarauit. Quintum dub. An matrimonium contractum coram parocho excommunicato, denuntiato, vel notorio clerici percuſſore, vel alio ſacerdote, de eius licentia valeat. Sextū dub. In Epiſcopatu Abulen. eſt conſuetudo tenendi Beneficium curatum, vel ſimplex, ſimul cum Capellania in eadem Eccleſia. dubitatur. An ſtante Concilio id fieri poſſit. Septimum dubium, præſuppoſito quod examinatores debeant denuntiare, quot idonei reperti fuerint ad parochialem, Epiſcopus autem ſeu vicarius, debet eligere digniorem. dub. an examinatores debeant denuntiare idoneos cum expreſſione, quis ſit magis idoneus, abſque eo quod ipſi eligant, alias enim quomodo Epiſcopus intelliget, quis ex illis ſit magis idoneus, præſertim literatura. Octauum dubium. An priuilegium regularium, quod nō teneatur ſeruare interdicta in aliquibus diebus tantum veluti in feſtis ſuorum ordinum, ſint contraria Concilia & ſublata. Nonum dub. An ad derogationem ſacri Concilij Trid. ſufficiat, Papam cōtra illud reſcribere abſque illius ſpeciali, vel generali derogatione, vt Pius V. declaraſſe dicitur. Ad primum Congregatio Concilij cenſuit, quod ſi non habeat vicarius mandatum limitatum, ſed generale, vtique inſtituere præſentatos poteſt. Ad ſecundum cenſetur approbatus, donec fuerit reuocatus, & reuocari poteſt cum eam, quam ſufficit eſſe notam Epiſcopo. Ad tertium non poteſt. Ad quartum minime poteſt. Ad quintum valet. Ad ſextum conſuetudo eſt ſublata. Ad ſeptimum examinatores debent renuntiare,*

tiarē quotcunq; idonei iudicati fuerint, Epiſcopus autē debet magis idoneum eligere. Ad octauum, priuilegia ſi ante Concilium conceſſa fuerint, vtiq; reuocata exiſtūt. Ad nonum ſi ſupplicatio manu Papæ ſignata fuerit, non requiritur nec ſpecialis, nec generalis derogatio. Hier. Cardi. Mattheus.

88 Et id procedit etiam, ſi eſſet locus † gratificationi inter plures præſentatos, æque idoneos, nam adhuc poteſt vicarius conſtituere. ad dicta *c. præcedenti à n.*73. & ita videtur ſentire Rota in vna Calagurritana Beneficij de Hero. 17. Octo. 1580. coram ſanctiſſimo Clemente VIII. vt *in deciſ. ſeq.* quæ ſic erit accipienda, *domini cum præſuppoſito quod mandatum ſit in forma probandi, tenuerunt vicarium potuiſſe gratificare, & gratificaſſe, pro indubitato etiam habuerunt, quod hæc facultas gratificandi, poſſit ab Epiſcopo pro vicario committi, quia nullibi reperitur quod ſit electa induſtria perſona, quia ad hunc effectum oportet, quod adſint verba importantia perſonalitatem. ad not.* in capite fi. § is autē *vbi Dd.* de officio delegato *Dd.* in l. prima *vbi Iaſ.* numer. vigeſimonono *& ibi etiam Purpur.* numero 500. ff de officio eius, *cuiuſmodi non ſunt verba, quibus iura vtūtur in hac materia in* capite *enim.* cum autem de iure patr. *ſolum dicitur,* iudicio Epiſcopi credimus relinquendum, *quæ verba arbitrium boni viri important. Felinus* in cap. 1. ſub numero quinquageſimoprimo de conſtitutione, *non autem perſonalitatem,* in capite qui eodem titulo *dicitur,* ordinet antiſtes Eccleſiam, ſicut melius eam ſecundum Deum viderit ordinandam, *quæ verba nullam, & ipſa perſonalitatem ſignificant, nec facit quod dicat* prout ſecundum Deum eſt ordinanda, *ſicut etiam collationes omnes, ſecundum Deum, facienda ſunt perſonis idoneis, & hinc eſt quod Decius* conſilio 130. in principio *præſupponit pro abſoluto, quod Vicarius potuerit gratificare, quod autem Epiſcopus etiam hanc facultatem conceſſerit, liquet ex lectura mandati, in quo datur facultas diſpenſandi, conferendi, & ſubijcitur clauſula generalis,* vt poſſit omnia alia, *quæ includit ſi non maiora ſaltem ſimilia,* capite qui ad agendum de procurator. in 6. clemen. vndecima poteſt. eodem titulo, *idque tanto magis, quia ratio cur in generali deputatione vicarij non venit facultas conferendi eſt, quia mera eſt gratia, & donatio, quæ non venit in generali mandato* capite fin. de officio vicarij in ſexto. *gratificatio autem non eſt mera gratia, ex quo vnus ex præſentatis tenetur ordinarius gratificare, Rebuff.* ad concord. de collatione § ſtatuimus. 1. verb. gratificare, per l. vnum ex familia §. 1. de delegatis 2. *& conſequenter tanto facilius ſub huiuſmodi mandato comprehenditur. quod autem gratificauerit apparet, quia protulit ſententiam, ad fauorem Didaci, quæ cum non poſſit eſſe iuſta ex alio capite quam ex iſto, debet ex hoc cenſeri lata, cum ea ex actis interpretationem, & declarationem recipiat* l. ait prætor. § ſi iudex, *& ibi Bart.* nu. 1. de re iudic. *ſemper enim ſententia præſumitur lata ex ea cauſa quæ reuera apparet in actis.* l. ſi quis ad exhibendum de except. rei iudic. l. hæc enim in prin. de ſuſpect. tutoribus *Alex.* conſ. 66. n. 2. l 5. *Nec obſtant verba ſententiæ, quia licet vicarius in ea dicat, debemus pronuntiare, refert tamen ſe ad acta, ex quo dicit, quod ex actis appareat. liquet ergo ipſum factum pronuntiaſſe ex cauſa, de qua in actis conſtat, & conſequenter ex capite gratificationis, & vſusfruct. verbo illo* debemus, *quia tenebatur vnum ex huiuſmodi præſentatis eligere, non obſtat in collatione dicat ſecundum numerum, quia numerus etiam hoc caſu ſeruit, cum requirat quod præſentandi ſint filij patrimoniales, & ſunt timidi Beneficiati, vt ad integrum aſcēdant, & hæc omnia dixerunt, tanto magis admittenda eſſe ad effectum ſuſtinendi actum* leg. tertia. de milit. teſtament. leg. quoties, de rebus dubiis, *numquam enim ſit relatio ad id per quod actus non ſuſtinetur, Bartol. poſt gloſſam* in l. cum vulgari de dote prælegata, *Decius* in capite ſecundo requiris ſub numero tertio verſ. 5. non debet fieri de appell.

Dicit autem in d. declaratione † Abulen. ſi nō ha- 89
beat vicarius mandatum limitatū, ſed generale, quia cum vicarius accipiat poteſtatem ex commiſſione Epiſcopi, *capite fin. de officio vicarij in 6.* Decius *conſ.* 66. *num.*4. Sbrotius *lib.2.q.112. numero* 5. & diximus *ſupra numero vigeſimoquarto* poteſt Epiſcopus aliqua ſibi reſeruare, quæ alias venirent in generali mandato, & illi interdicere, ne de aliquō negotio ſe intromittat, Capella Toloſ. *dec.*481. & ibi Aufr. Sbrotius *dicta quæſtione* 112 *numero ſexto & quæſtione* 131. *numero tertio,* Rota *deciſ.* 297. *parte ſecunda diuerſor. numero 1. & 3.* vbi dicit, quod in mera facultate, & voluntate Epiſcopi conſiſtit tribuere vicario facultates amplas, vel coarctatas, nam quilibet committēs iuriſdictionem ſuam alteri, poteſt eam limitare, vt ſibi libet, &c.

Sed contra prædictam reſolutionem, † & d. de- 90
clarationem S. Congregationis facit difficultatem. 1. quod alias literis Cardinalis S. Sixti datis 4. Feb. 1581. in vna Placentina fuit ſcriptum. *Congregationem Concilij declaraſſe, quod mortuo Epiſcopo, vicarius generalis ſede vacante, nullum ad hoc habens ſpeciale mandadatum, non potuerit inſtituere contra ea quæ ſcripſit Pauinus* in ſuo tract. vt habetur in declarationibus ſuper *d. ca. 13. ſeſſ. 14. de reform. declarat.* 14.

Secundo, quod alias in ſimili † de excommunica- 91
tionibus, ad finem reuelationis aut pro rebus ſubtractis, quas Concilium *ſeſſ. 25. de reform. c.3.* ſtatuit, à nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo decernendas. S. Congregatio cenſuiſſe videtur, ita demum à Vicario generali Epiſcopi, poſſe decerni, ſi ad id habeat ſpeciale mandatum, vt apparet ex ſeq. declarat. ſuper d c.3. Prima, *vicarius generalis, & ad id facultatem habens ab Epiſcopo, poteſt ſine præuia cognitione facta ab ipſomet Epiſcopo, excommunicationes ad finem reuelationis, pro rebus deperditis decernere, dum tamen ipſe vicarius cauſæ cognitionem adhibeat. Sed alij dubitabant ex illis verbis, à nemine prorſus præterquam ab Epiſcopo, quia taxatiua alios excludit. Congregatio iterum ſub die 25. Feb. 1585. primam firmauit reſolutionem.* Secunda, ibi, *præterquam ab Epiſcopo, vel vicario ex ſpeciali mandato non alias,* vt habetur *in d. declarat.* ſuper *d.c.3.* ergo ſimiliter in propoſito cum Concilium *d.c.13. ſeſſ.14.* ſtatuat, quod non liceat patrono aliquē ad beneficia, niſi Epiſcopo loci pręſentare, &c. non poterit fieri præſentatio Vicario generali, nec valebit inſtitutio, niſi ad id habeat ſpeciale mandatum.

Reſpondetur tamen primæ † difficultati, quod e-
ſto dicta declaratio ſit certa, ſtandum eſt declaratio- 92
ni Abulen. cum ſit poſterior, nec de eius certitudine poſſit dubitari, quia vt dixi, eam habeo authenticam. maxime cum ſit iure confirmior. Item de certitudine illius dubitari poteſt, ex d. declaratione Abulen. & ex dictis *capite præcedenti n. vigeſimoquinto & vigeſimooctauo.*

Secundæ difficultati † poterat reſponderi, quod
in terminis *d.c.3. ſeſſ.15* quamuis non excludatur vi- 93

carius,requiritur tamen ſpeciale mandatum propter
verba maxime fortita, enixa & geminata, quibus
Concil.ibi reſeruat Epiſcopis facultatem decernen-
di dictas excommunicationes, ibi, *a nemine prorſus
præterquã ab Epiſcopo, &c.*& ibi,*ſed totum hoc in eius
arbitrio & conſcientia ſit poſitum*, & in terminis *d.c.*
13.non ſunt verba iſta fortia & enixa.
Sed verius exiſtimo,Vicariũ generalem poſſe de-
94 cernere dictas excommunicationes, † ſine ſpeciali
mandato,vt tenent Sylua nuptialis *li.*3.*n.*28. Probus
Monach.*in c.*2.*de conſtitutionibus in* 6.*n.*32. Bernar.
Diaz *reg.*243. & ſic etiam ſtante Concilio Enriquez
*in ſum.l.*13.*c.*17.*§.*4.Man. Rodriguez *in ſumm.* 1. *tom.*
*c.*79. *n.*1.Sbrotius *l.*2.*q.*171.Zerola *d. verb. vicarius.*
*§.*17.Frechilla *de excomm.art.*2.2.*p.n.*5.Suarez 5.*tomo*
*diſputat.*20.*ſect.*1.*n.*2.Thom.Sanchez *d.l.*3. *diſputat.*
29.*q.*1.*nu.*16.Mar.Anton.Genuen.*ca.*1.*nu.*1.dicens,
fuiſſe declaratum à S.Congregatione, ac ſeruari in
curia Archiepiſcopali Neapolitana, & etiam Ioan.
Gutierrez *Cano.q.l.*1.*c.*11.8.quamuis dicat, quod ex
dicta prima declaratione requiritur,vt habeat vica-
rius ad hoc ſpeciale ab Epiſcopo mandatum,niſi ver-
ba illa,*& ad id facultatem habens, &c.* referantur ad
facultatem Vicariatus generalem.
95 Nam reuera illa verba Concilij † non excludunt
Vicarium, ſed ſub nomine *Epiſcopi* comprehendi-
tur,ex adductis ſupra *n.*52.& ſunt poſita ad excludē-
dos inferiores Epiſcopis,etiam habentes Epiſcopa-
lem iuriſdictionem, & exemptos, ac etiam nullius
Diœceſis, quicquid dicat Suarez *ſupra*, vt cenſuit
Congregatio,dicens recurrendum eſſe ad ſedem A-
poſtolicam,pro dict. excommunicationibus ad loca
exempta, & nullius Diœceſis, in quibus Epiſcopi
non habent iuriſdictionem,Mar.Ant.Genuen.*d.ca.*
1.*n.*2.
96 Quamuis Bannez 2.2.*q.*66.*ar.*6.† *verſ. dubium eſt*,
velit per illa verba excludi vicarium, ita tamen
quod ſi ex commiſſione Epiſcopi, dentur tales ex-
communicationes à ſuo vicario, factum tenet, quia
Concilium non dixit,quod ſi ſecus factum fuerit to-
tum ſit irritum, & inane, peccabit tamen Epiſcopus
contra mandatum Concilij,ſi ſine cauſa vrgente cō-
mittat huiuſmodi excommunicationes ſuo vicario,
in quo Bannes non bene loquitur, nam vt diximus
non excluditur vicarius per illa verba, & ſi exclude-
retur vt ipſe putat,factum non teneret,& nunquam
poſſet Epiſcopus illi committere huiuſmodi excom-
municationes,&c.
Et ita cenſuit S.Congregatio Concilij,† vt in ſe-
97 quentibus declarationibus ſuper *d.c.*3. Prima Elbo-
ren.*Vicarius Epiſcopi poteſt concedere literas monito-
riales,de quibus in præſenti decreto.*Secunda,*Vicarius
generalis Epiſcopi,poteſt has excommunicationes decer-
nere, adhibita cauſæ cognitione, nec indiget ſpeciali
mandato Epiſcopi.* Tertia,*ſtante hac declaratione quæ-
rebatur,an eadem poteſtas competat vicario capituli ſe-
de vacante,Congregatio cenſuit affirmatiue,quia ad Ca-
pitulum tranſeunt ea quæ ſunt iuriſdictionis neceſſaria,
vt eſt excommunicatio die* 14.*Auguſt.*1586.
Nec obſtant declarationes † in contrarium addu-
98 ctæ *n.*91.Quia ad primũ reſpondetur,quod illa verba,
& ad id facultatem habens Omiſſa dict.reſponſio-
ne Ioan.Gutier. ponuntur ad excludendum Vicariũ
generalem, habentem in hoc facultatem limitatam,
ſeu ablatam ab Epiſcopo,qui non poteſt has excom-
municationes decernere,vt per Ioan.Gutierrez. *ibi*
*n.*10.& Enriquez *ſupra in gloſſa litera, C.* Ad ſecundã
reſpondetur,†illam non videri certam,& magis ſtã-
um eſſe adductis *n.*97. Quæ videntur magis certæ
& iuri conformes,& teſtatur Mar.Ant.Genuen.*ſu-
pra d.c.*1.*n.*1.
Sed an ſicut Vicarius Epiſcopi, ſine ſpeciali man- 100
dato † poteſt inſtituere, ita etiam poſſit iudex cauſę
delegatus. Dicendum eſt non poſſe, ſed ſolum pro-
nuntiare eſſe inſtituendum,vt fuit reſolutum in vna
Iuuenacen. Beneficij.15. Decemb.1593.coram D.
Mantica,& fuit dictum in ead.coram eod. 28. Maij
eiuſdem anni, & in Oſtunen. Capellaniæ de anno
1600.infra relata.8.*p.c.*8.*n.*Facit *c. ſuper eo de officio
deleg.* Lambertus *de iure patron.*3.*parte* 2.*lib.q.prima
art.*9.
Nec obſtat *clementina*† *auditor de reſcrip.*quæ pro-
cedit & habet locum,etiam in gratia commiſſa ordi-
nario,in forma dignum, vt fuit reſolutum in cauſa 101
Legionen.Canonicatus 28.Octob.1574. coram San-
ctiſſimo Clemente VIII.Cæſar de Graſſis *deciſ.*125.
*n.*9.& Calagurritana Prioratus 10 Maij. 181. coram
D.Cantucio quæ eſt 2. *p. diuerſorum deciſ.* 287.& in
Abulen.Beneficij.4.Iulij.1597. coram D. Lita infra
adducta *p.ſeq.c.*2.*n.*55. Nam *d.clem.* ſoum procedit,
in auditoribus Romanæ Curiæ gloſſa 2 ibi.†& Car- 102
din.2.*oppoſitione*,& fuit dictum in dictis cauſis Iuue-
nacen.& Oſtunen. & tradit poſthæc Gonçal.*gl.*23.
*à n.*14. vbi ait d.clementinam non procedere in au-
ditore cameræ.
Sed nihilominus contrarium ſeruatur † in praxi, 103
nam ſemper videmus delegatos à Nuntio, in cauſis
Capellaniarum,& beneficiorum iuris patronatus,in
gradu appellationis,facere inſtitutionem,& collatio-
nem. Quæ praxis videtur poſſe ſaluari, & ſuſtineri,
ex clauſulis commiſſionum *cum inciden. dependen.e-
mergen.annexis,& connexis,&c.*
Poterit etiam Vicarius conferre†beneficia ex cau- 104
ſa permutationis reſignata, ſi poteſtatem recipiendi
reſignationes, ex cauſa permutationis ab Epiſcopo
habeat,vt tenent Domin.*in d.ca.fin. de officio vicarij
in* 6.*n.*10.Corraſius *d.*2.*p.c.*8.*n.*2. & Zechus *d.c.*2.*de
benef.& penſio.verſ.vicarius etiam*, quia tunc colla-
tio non eſt voluntatis,ſed neceſſitatis,*ca.vnico de re-
rũ permutatione in* 6.*& clem.vnica eod.tit.* & quia ve-
riſimille eſt, quod Epiſcopus dando poteſtatem re-
cipiendi reſignationes, ex cauſa permutatis, voluit
dare poteſtatem faciendi collationem, quæ neceſſa-
rio illis debet fieri, maxime quia in permutatione
eodem contextu ſolet admitti vtriuſque renuntia-
tio.& pariter fieri vtriuſque collatio, referunt Coſ-
mas *in d.§.item voluit.de collatio.verb.vicario*,&Selua
2.*p.q.*14.*n.*4.† qui tamen ibidem tenent, non poſſe 105
vicarium generalem,ſine ſpeciali mandato,conferre
beneficia nominatis,quamuis talis collatio non ſit li-
bera,ſed neceſſaria, quod etiam tenet Rebuffus de
nominatio.*q.*17 *n.*26. alias 7. & ſic videntur tenere
contra iſtam doctrinam ſaltem quod attinet ad pri-
mam rationem,quod iſta collatio competat vicario
tamquam neceſſaria, † ad quam rationem non pro- 106
cedit conſequenter Corraſius,qui 4.*p.c.*4.*n.*13.tenet
non poſſe vicarium, ſine ſpeciali mandato, conferre
beneficia nominatis.
Et contrarium in propoſito † tenet.Rota *deciſ.* 1. 107
de renuntiatione,alias 43.*in antiquis* Calderinus *conſ.*
3.*de renuntia.*Roman.*conſ.*330.*numer.*5.vbi Horatius
Mandoſius *litera L.* Felinus *in c.auditis nu.*13.*de præ-
ſcrip.* Staphileus *de literis gratiæ tit. de variis modis
vacationis.§.reſignationis modus ex n.*23.Rebu.*in pra-
xi in forma vicariatus num.*105.106 *&* 107. *& in reg.*
13.*Cancel. verb. aut vicarios perpetuos*, & Sbrotius
libro

*libro ſecundo qu.*17.*n.*9.13.*&* 14.
108 Sed mihi placet ſententia Domin. † & ſequacium
videlicet quod Vicarius generalis,cui Epiſcopus de-
dit facultatem recipiendi reſignationes,ex cauſa per-
mutationis, poteſt conferre beneficia ſic reſignata
permutantibus, maxime ex prima ratione, nempe,
quia iſta collatio non eſt voluntatis,& libera,in qua
loquitur *in d.c.fi.de offic.vicarij in* 6. ſed neceſſaria, vt
recte tradit Domin.*in fin.num.*101 & ſequuntur Bel-
lam.*deciſ.*94.& Cuchus *d.tit.*8.*nu.*83.Quæ ratio mã-
gnam vim facit Staphileo *ſupra*,quamuis dicat,quod
propter authoritatem dominorum tranſeat d. deci-
109 ſio. Et conſequenter † verius videtur Vicarium ex
generali mandato,poſſe conferre beneficia nomina-
tis, & facere aliam quamlibet collationem neceſſa-
riam,vt videtur tenere Probus ad Monach. *in d.c.fi.
n.*5.*verſ.pro præmiſſ.*& faciunt tradita *c.præced.à n.*55.
de capitulo ſede vacante, non tamen poterit etiam
hodie ſtante Concilio Triden.conferre parochiales
Eccleſias,quia earum collatio non eſt abſolute ne-
ceſſaria,ex ibi dictis *à nu.*79.Poterit tamen conferre
beneficia patrimonialia, etiam cum conferantur ab-
ſque aliqua præſentatione vel electione alterius ex
ibi dictis,licet contra teneat Gonçalez *gloſſa* 9. *§.*1.
*num.*78.
110 Si vero ſolum haberet†facultatem admittendi re-
ſignationes, non addito etiam ex cauſa permutatio-
nis, non poſſet vicarius admittere reſignationem ex
cauſa permutatis,quia aliud eſt admittere reſignatio-
nes,aliud dare authoritatem permutare volentibus,
vt ſit in admiſſione reſignationis ex cauſa permutã-
tis,& ita videtur tenere Rebuffus *in d.forma vicarius
numer.*104. ex *c.quæſitum de rerum permutatione* Ze-
rola *d.verb.vicarius.§.*10.qui tamen variat.2.*p.verb.
capitulum.§.*7.Quamuis Petrus dePeruſio *de permut.*
111 *benef.*†2.*p.q.*6.*nu.*23. alias. 40. contrarium videatur
velle, ait enim, quod ſi tale eſſet Beneficium, quod
poſſet renuntiari in manibus inferioris ab Epiſcopo,
quia talis inferior haberet poteſtatem inſtituendi,
tunc in talibus Beneficiis permutandis, vicarius E-
piſcopi authoritatem interponere poſſet, qui habe-
ret eandem ordinariam poteſtatem, quam & Epi-
ſcopus.
112 At Vicarius ſpeciale mandatum † habens,ſine du-
bio confert beneficia etiam liberæ collationis, vt *in
d.c.fi.de offic.Vicarij in* 6.de quo vltra Dd.*ibi*,videndi
ſunt Pauinus 10.*q.*2.*p.n.*31.Rebuf.*in d.forma Vicaria-
tus,ex n.*49.Cuchus *d.l.*2.*tit.*8.*à num.*74.*cum multis
ſeq.*Sbrotius *li.*2.*ex q.*71.*vſque ad* 110.Zechus *de re-
pub. Eccl.d.c.*23.*de vicario Epiſcop.§.*2.*n.*4.*ver.*14.&
vide d.*p.ſeq.c.*2.*n.*24.*&* 25.
113 Quod autem dicitur,ſpeciale†debere eſſe manda-
tum conferendi, † intellige, vt non tamen ad certa
Beneficia vacatura, vel ad conferendum certis per-
ſonis ſit.Hoc enim non valeret, ſed ſolum ſpeciali-
ter exprimi debet,quod facultas ei datur conferendi
beneficia.Debet tamen eſſe generalis,Rota *deciſ.* 5.
de offic.vicarij in nouis.& ibi additio gl.*in ca.præſenti.
§.prohibemus verb.cuiuſcumque de offic.lega. in* 6. &
ibi Dd.Pauin.*d.n.*31.Rebu.*ſup.n.*12.*&* 58.*& tit.de vi-
cariis Epiſcoporum à n.*19. *& d. reg.*11. *verb. vicarios
perpetuos*,Roſini.*de benef.c.*10.*n.*5.P.Greg. *c.*35.*n.* 4.
Cuchus *d.tit.*8.*n.*78.Fran.Marc.*q.*995.*n.* 4. Sbrotius
libro 1.*q.*53.
114 Generalis tamen eſt ſi data eſſet†ad conferen.Be-
neficia certi loci,ſeu certæ partis Diœceſis dummo-
do ibi ſint plura Beneficia ſecundum Rebuffum *d.
tit.de vicariis Epiſcoporum n.*23.& Roſini. *ſupra n.*6.
& 7. aut ad conferendum beneficia in certis menſi-
bus vacantia,Cuchus *ſupra nu.*203.aut ad conferen-
dum beneficia ſimplicia tantum, aut curata tantum
aut beneficia certi valoris, aut vacantia per mortem
vel reſignationem,Rebuf.*in dict.forma vicariatus n.*
12.
Et ſufficit ad conferen.† habere mandatum gene 115
rale cum libera,Bart.ſeu Cinus *in repetit.l.*1.*ff. de of-
ficio procuratoris Cæſaris n.*10.Paulus *in l.procurator,
cui generaliter libera in fin. ff. de procurator.* Ferretus
*conſ.*382.*n.*2.*&* 3.† qui idem ait in habente mandatũ 116
cum clauſula quod poſſit omnia facere, quæ poſſet
conſtituens ſi perſonaliter adeſſet, nam iſta verba
mandatum cum libera præ ſe ferũt,ex eiſque id con-
ceſſum videtur,quod ſine ſpeciali mandato expediri
non poſſet,vt diximus ſupra *n.*74. Vnde non videtur
verum, † quod ait Flaminius Pariſius *de reſignatione* 117
*benef.l.*9.*q.*7.*n.*34. quod vicarius Epiſcopi non po-
terit conferre, etiam ex ampliſſima facultate ei data
ab Epiſcopo faciendi omnia & ſingula quæ ipſe Epi-
ſcopus,&c.etiam ſi requirant ſpeciale mãdatum, &c.
nam iſta verba importare videntur ſpeciale man-
datum ex dictis.
Sed mihi verius videtur non ſolum †quod ait Fla- 118
minius *ibi*, ſed etiam ad conferendum non ſufficere
mandatum generale cum libera, ex tex. qui videtur
expreſſus *in d.c.fi.de offic.vicarij in* 6.vt patet ex eius
verbis,& ratione,ibi,*nec regulariter donare valeat is,
cui bonorum adminiſtratio etiam libera eſt conceſſa,
&c.*
Rurſus, Epiſcopus† non poteſt dare facultatem, 119
conferendi beneficia, niſi vicario ſuo, ſeu Officiali
generali.gloſſa *in d.§ prohibemus,verb.cuiuſcumq.*,&
ibidem Francus,& alij. Idem Francus *in d.c. fin. de
officio vicarij*,Rota *d.deci.*5 *& ibi add.*Papam,*n.*8.Se-
lua 2.*p.q.*21 Rebuffus *d.tit.de vicariis Epiſcoporum,ex
n.*15.*& in forma vicariatus ex n.*2.Couarruuias *lib.*3.
*var.c.*20.*ante n.*7.Quintanaduēnas *l.*1.*Eccleſiaſticon.
c.*5.*n.*7.& Sbrotius *l.*1.*q.*52.
Et debet eſſe Vicarius generalis, non † ſolum in 120
ſpiritualibus,ſed etiam in temporalibus,Rota *d.dec.*
5.*n.*2.Pauinus *d.q.*10.*n.*31.Milli. *in reper. verb. vica-
rius Epiſcopi*,Rebuffus *d.tit.de vicariis n.*18.*& in for-
ma vicariatus n.*15.*&* 16.& Sbrotius *l.*2.*q.*90. Nam
Vicarius†generalis is tantum dicitur,qui in ſpiritua- 121
libus,& temporalibus eſt creatus,Rebuffus *d.n.*18.*&*
16.*& tit.de deuolut.n.*59.Pauinus *d.qu.*10.*n.*6.& vide-
tur de mente Cuchi *ſupra n.*60.Et idem tenet Boni-
facius *in clemen.& ſi principalis de reſcrip.n.*28 vbi ait
quod Vicarius generalis, circa ſpiritualia non poteſt
impetrari per reſcriptum, quod etiam Pauinus *dict.
n.ſexto.*
Sed ego verius exiſtimo, ſufficere quod† ſit gene- 122
ralis Vicarius in ſpiritualibus iuxta ſubiectam ma-
teriam collationis Beneficiorum, quæ eſt ſpiritua-
lis,quod videtur tenere Papazon.*vbi ſupra*, nam &
vicarius Epiſcopi in ſpiritualibus, dicitur generalis,
vt *in c.cũ nullus verſ.Epiſcopo de tēpor.ordinat.in* 6.&
in S.Concilio Triden.†*ſeſ.*13.*de reform.ca.*1.2.3.*&* 4. 123
& in breuibus ſummi Pontificis, cum aliqua com-
mittuntur Epiſcopis,ſeu eorũ vicariis, vicarij gene-
rales in ſpiritualibus appellantur, dicendo ſic vene-
rabili fr. Epiſcopo Abulen.ſiue dilecto filio eius,vi-
cario in ſpiritualibus generali, teſte Marcheſano *de
commiſſio.p.*2.*c.*6.*de cõmiſſione appell.n.*38.ita Sbrotius
*dict.l.*1.*q.*25.26.27.*&* 49.& Thomas Sanchez *de ma-
trim.d.l.*3.*diſput.*29.*n.*11.& etiã in Bullis & literis A-
poſtolicis, aliquando vicarius in ſpiritualibus, gene-

ralis appellatur, & ei literæ diriguntur, vt [illegible]tet ex Flaminio Pariſio *de reſig. [illegible] .8. [illegible] 7. [illegible] 107* vbi ponit tenorem Bullæ in forma dignum, directo Vicario in ſpiritualibus generali.

114 Vnde apparet non eſſe verum quod aiunt Bonif.† *d. n.*28.& Pauinus *d. nu.*6. quod maxime conuincitur ex *d. c.* 2. *ſeſſ.* 13. S. Concilij, ibi, *ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali.* Ex quo apparet vicario in ſpiritualibus generali, poſſe cauſas per reſcriptum Apoſtolicum committi, & conſequenter commiſſa vicario ſeu officiali ſimpliciter, poterunt per vicarium in ſpiritualibus generalem expediri, licet non vicarius in temporalibus.

115 Et ſufficeret eſſe Vicarium generalem†certi loci, vt poſſet ei committi facultas conferendi beneficia illius loci, Rebuf. *d. tit. de vicariis n.* 23. *&* 24. & Sbrotius *d. l.* 1. *q.* 53. *n.* 5. Licet alias non ſit vicarius generalis.

116 Poteritque vicarius habens facultatem conferendi beneficia † illa conferre, etiam extra Diœceſim, ſicut Epiſcopus poteſt, Rota *deciſione* 5. *&* *vltima de officio vicarij in antiquior.* Dominicus *in d. c. ſi. ad ſi.* Coſmas *in d. §. item voluit. de collat. verb. vicario*, Pauinus 1. *q.* 2. *p. n.* 7. Boerius *deciſione* 30. Rebuffus *in d. forma vicariatus n.* 227. *& in d. reg. canc.* 13. *verb. aut vicarios perpetuos verſ. vltimo ſciendum eſt*, & de nominatione *qu.* 14. *n.* 46. *&* 109 alias 27. & 65. Lambertus 2. *p.* 2. *l. q.* 2. *artic.* 6. *n.* 3. Corraſius *d. c.* 8. *n.* 3. Roſin. *de beneſ. c.* 10. *n.* 16. Couarruuias *l.* 3. *var. c.* 20. *n.* 8. Cuchus *d. titu.* 8. *n.* 98. Menochus *de arbitr. libro primo quæſtione* 43. *n.* 19. Flaminius Pariſius *de reſignat. lib.* 7. *q.* 24. *n.* 32. Sbrotius *l.* 2. *q.* 102. *&* 103. Zerola *in praxi Epiſcopali* 1. *p. verb. Beneficia §.* 9. *&* 2. *par. eodem verb. §. vlt.* & Thomas Sanchez *d. l.* 3. *diſput.* 34. *n.* 2. & dicit æquum Anaſtaſius Germon. *de indultis Card. §. tibi quoad vixeris n.* 89. & probatur ex *c. ſtatutum de præb. in* 6. per argu. ab ſpeciali, & tradit poſthæc Gonçalez *gloſſa* 62. *à n. ſecundo.*

117 Quamuis contrarium teneat Bald. *in l.* 2. *n.* 1. *de officio proconſulis* Barbatia *in c. nouit. de offic. legati* Francus *in d. c. fin. n.* 3. & Francus Marcus *dec.* 117. *in fin. p.* 2. & dubitare videatur Ripa *de peſte remedio vltimo n.* 51. *& ſeq.* ex eo quod commiſſio facta ab inferiore à principe, ſeu iuriſdictio etiam voluntaria ab eo conceſſa, nunquam poteſt exerceri extra territorium committentis, ſeu concedentis, vt tenet Bartholus *in libro primo ff. de officio proconſulis num. primo, & in libro primo Codice de ſumma Trinitate num. quadrageſimo ex d. libro ſecundo verſiculo apud legatum de officio proconſulis* & ſequenti, Pacianus *de probatione libro ſecundo capite decimooctauo à numero* 12. alios referens.

118 Sed ratio noſtræ ſententiæ eſt,† quod iuriſdictio voluntaria cuius eſt collatio beneficiorum exerceri poteſt extra territorium *d. l.* 2 Dd. *in d. ca. nouit.* Iaſ. *in l. ſi ff. de iuriſdictio. omnium iudicum n.* 6. Couar. & alij *ſup.* & nulla congrua ratio poteſt aſſignari, quominus eius vſus liceat vicario, ſicut Epiſcopo, vt in-

119 quit Couar. *ibi*, nec refert quoad hoc ſit ordinarius,† vel delegatus, vt recte inquit Thom. Sanchez *ſupra.* quamuis Rota, Domin. Coſmas, Boerius, Corraſ. Sbrotius, & alij *ſupra.* ſe fundent in hoc, quod vicarius, ſicut Epiſcopus, ſit ordinarius, quod nõ eſt abſolute verum in collatione beneficiorum, cum non veniat in generali mandato, vt ſupradictum eſt. Nam iuriſdictio voluntaria, etiam delegata, ſeu conceſſa ab inferione à principe, recte poteſt extra territoriũ exerceri, cum militet eadem ratio ac in ordinaria, nempe quod nulla ſit iniuria iudici illius territorij, cum abſque ſtrepitu, & figura iudicij exerceatur.

Nec obſtat *d. l.* 2. *verſ. apud legatum*, quia reſpon- 130
detur ibi non dici, quod apud legatum proconſulis habentem iuriſdictionem, nemo poſſit manumittere extra territorium, ſed quod apud legatum proconſulis nondum ingreſſi prouinciam, nemo poteſt manumittere, ſiue in prouincia, ſiue extra, quia non habet iuriſdictionem, eo videlicet, quod proconſul antequam prouinciam ingrediatur, mandare iuriſdictionem legato ſuo non poteſt *l. obſeruare. §. poſt hac. ff. eod. tit. de offic. proconſulis.* & ita procedit *l. apud proconſulem. ff. de manumiſſis vindicta*, cuius verba ibi, *ex quo prouinciam ingreſſus eſt*, referuntur ad proconſulem, non ad legatum, & ita accipiendus eſt primus intellectus Accurſij *in d. l.* 2. *verb. talem*, & Tho. Sanchez *ſup. n.* 5.

Vnde non ſolum confeſſores ordinarij, † vt paro- 131
chi, poſſunt audire confeſſiones ſubditorum extra parochiam, ſeu Diœceſim, ſed etiam delegati, vt tenent plures, quos refert & ſequitur Tho. Sanchez *d. n.* 2. ſumma Corona. 4. *p. c.* 6. *de Sacram. Pœnitentiæ n.* 52. 1. *dub.*

Quod tamen hodie ſtante Concilio † Trid. *ſeſ.* 25. 132
c. 15. *de reform.* intellige, dummodo iſti delegati, ſint approbati in Diœceſi, in qua audiunt huiuſmodi cõfeſſiones, nec ſufficit approbatio alterius Epiſcopi, etiamſi ille ſit alias Epiſcopus pœnitentis, vel confeſſoris, vt recte tenet Io. Gutierrez Cano. q. l. 1. c. 27. Zerola *in praxi pœnitentiali, c.* 16. 3. *q.* & Sorbo *in compendio mendicantium verb. abſolutio, in reſolutionibus abſolutionũ pag.* 62. & hoc intendit declaratio S. Cõgregationis data Archiepiſcopo Valentino, quam refert, & vidiſſe ait Man. Rodriguez *in explicatione Bullæ Crucitatæ §.* 9. *n.* 5. his verbis, *Congregatio Cõcilij reſpondit, approbatum ab alio, quã à Valentino Epiſcopo in Diœceſi Valentina, non cenſeri approbatũ ab Ordinario.* De qua ſit mentio in declaratione Abulen. ſupra adducta *num.* 87. *ad quartum*, quicquid poſt a-
lios dicant † Bartholus Ledeſma *in ſumm. Sacram. de* 133
Sacramento, Pœnitentiæ difficultate vigeſima tertia & Petrus Ledeſma *in ſumm. de Sacramento Pœnitentiæ cap. duocimo & decimotertio* Enriquez *in ſumma libro ſexto capite ſexto §. ſeptimo & libro ſeptimo capite duodecimo §. quarto* Graffiis *in deciſionibus aureis caſuum conſcientiæ libro primo capite decimotertio, numer. quadrageſimo quinto* ſumma Corona *dict. num. quinquageſimo ſecundo dubio ſecundo* Ludouicus Lopez *inſtructione conſcientiæ ſecundo tomo ſecunda parte capite octauo* Vega *in ſumma parte prima capite ſexageſimoſecundo caſu* 41. & in eſpeio de Curas *c. vndecimo nu.* 280. *&* 337. Antonius Gomez *in explicatione Bullæ ad* 10. *clauſulam num octauo.* & nouiſſime Suarez 4. *tomo diſputatione vigeſima octaua ſectione ſexta & ſeptima* & facit *clement. dudum de ſepul.* † ex qua religioſi iuxta
illam expoſiti, non poſſunt audire confeſſiones extra 134
Diœceſim, in qua ſunt expoſiti, vt tenent Sylu. *verbo confeſſor.* 1. *qu.* 14. *& confeſſor.* 2. *quæſtione prima & tertia* Nauarrus *in manu. cap.* 27. *numer.* 266. Ludouicus Lopez *d.* 2. 10. 2. *part. c.* 2. *de clauibus*, & alij relati per Thomam Sanchez *ſupra numero* 1. quamuis alij quos ipſe refert & ſequitur *num.* 2. & Enriquez *d. lib. ſexto c. ſeptimo §. primo ſumm.* Corona *d.* 1. *dub.* & Vega *d. cap.* 62. *caſu* 17. *& d. n.* 337. *ad finem.* contrarium teneant.

Vnde etiam quamuis intereſſe † matrimonio, 135
non ſit proprie actus iuriſdictionis, & ideo matrimonium contractum coram parocho excommunicato, denuntiato, vel notorio clerici percuſſore, vel alio ſacerdote de eius licentia valet, vt cenſuit S. Congregatio in d. declaratione Abulen. adducta *nu.* 87. *ad* 5. & tenet Vgolinus *de ſimonia tab.* 1. *c.* 12. *§.* 3. *num.* 2. qui ita declaratum audiuiſſe ait à S. Congregatione anno 1594. Enriquez *libro* 11. *c.* 3. *num.* 4. *&* 5. & Thom. Sanchez *d. l.* 3. *diſput.* 21. *& diſput.* 30. *n.* 10. vbi vide. Ex quo obiter conuincitur quod docet Suarez 5. *tom. diſput.* 14. *ſectio.* 1. *n.* 6. *&* 7. de licentia data à parocho excommunicato, ad adminiſtran. Sacramentum Extremæ vnctionis, & de literis dimiſſo-
136 riis, datis ab excommunicato. Tamen cum reducatur ad iuriſdictionem † voluntariam, non ſolum proprius parochus alicuius contrahentium poteſt aſſiſtere matrimonio, valide & licite, in aliena etiam prorſus parochia, ſeu diœceſi, vt recte tradit Thom.
137 Sanchez *d. l.* 3. *diſpu.* 19. poſt alios† quos refert, ſed etiam priuatus ſacerdos, cui parochus committit, ſeu concedit licentiam vt aſſiſtat matrimonio, poteſt ſimiliter aſſiſtere extra parochiam committentis, ſeu diœceſim, quicquid dicat Nau. *conſ.* 14. *de clandeſtina deſponſat.* vt recte docet idem Thom. Sanch. *d. diſput.* 34. & eſt declaratio S. Cong. 16. Febr. 1595. quæ ſic ait. *An validum cenſeri debeat matrimonium, celebratum in parochia mulieris, coram alio ſacerdote, de licentia parochi viri, præſertim vbi parochiæ ſunt diuerſæ Diœceſis? Cong. cenſuit cenſeri validum.*

138 Sed eſt difficultas, An ſicut collatio†Beneficiorum, tam per Epiſcopum, quam per Vicarium poteſt fieri extra Diœceſim, poſſit etiam fieri inſtitutio præ-
139 ſentati, ſeu confirmatio electi. Et non poſſe tenẽt † Ioan. Andreas *in capite ſi. de officio vicarij in ſexto* Cardinalis & Abb. *num.* 5. *in d. capi. nouit. de offic. leg.* quia hæc exigunt cauſæ cognit. vt *in c. ſi. de elect. in* 6. ſequitur Rochus *verb. competens q.* 34. & pro hac ſententia citatur etiam Arch. *in c. qui in aliquo* 51. *diſt.* & Zerola *ſup.* ait, non poſſe fieri collationem extra diœceſim in contradictorio iudicio.

140 Sed Archidiacon. ibi potius videtur tenere † contrarium cum Vincentio quem refert, quod etiam tenet Baldus vltimi in Epiſcopo *in dicto lib.* 2. *de officio proconſulis*, & Boer. *d. dec.* 30. & Sbrotius *d. q.* 113. quia etiam inſtitutio, & confirmatio, eſt voluntariæ iuriſdictionis.

141 At Domin. *in d. cap. fin.* † *de officio vicarij in* 6. *n.* 8. ait ſe credere quod opiniones poſſent reduci ad cõcordiam, quia quædam eſt confirmatio, ſeu inſtitutio, quæ ſit contradictorio iudicio, vt quia iudicium eſt agitatum inter partes, & tunc quia confirmatio debet fieri in forma diffinitiuæ ſentẽtiæ, vt not. *in gl. verbo manes in d. c. fin. de elect. in* 6. ideo talis confirmatio, ſeu inſtitutio, non poterit fieri extra territorium, & ita procedat prima opinio, niſi eſſet facta de cõſenſu iudicis territorij, & partium litigantium, &c. Quædam eſt confirmatio, ſeu inſtitutio, quæ non ſit in contradictorio iudicio, vt quia nullus comparuit ad contradicẽdum, & tunc poſſet procedere alia opinio, quia talis confirmatio, ſeu inſtitutio, poſſet fieri ſine cauſæ cognitione, vt notat Lapus poſt *Io. Andr. in d. cap. ſi. de elect. in* 6. & tenet Innoc. *in c. ſi celebrat. de clerico excom. in addit.* nec obſtat ſi dicatur inquit Domin. quod requiratur cauſæ cognitio, ſaltẽ ſummaria, ſuper forma electionis, & perſona electi, vt notat Innoc. *in c. cum dilectis de electione in gloſſa* 3. quia licet iſtud habeat facere, pro informatione ſua facit abſque aliquo ſtrepitu iudiciali, &c. vel quod poteſt dici, quod illa inquiſitio debeat fieri intra territorium, ſed confirmationis, ſeu inſtitutionis actus poterit fieri extra, ex quo non eſt ibi condictor. ita Domin. quod etiam tenent Paulus de Caſtro *n.* 9. & Iaſ. *n.* 7. *in l. ſi. de iuriſdictione omnium iudicum*, qui cũ Archidiacono *in d. ca. qui in aliquo* dicunt, quod Epiſcopus extra Diœceſim exiſtens, poteſt confirmare electiones, ſi non apparet contradictor, quia eſt tunc voluntariæ iuriſdictionis.

Sed melius † & diſtinctius dicendum eſt, cũ Lam- 142
ber. *d.* 2. *par. lib.* 2. *quæſt.* 2. *art.* 6. *&* 3. *par.* 2. *lib. quæſt.* 2. *artic.* 11. quod ſi ad inſtitutionem, vel confirmationem proceditur iudicialiter, & cum cauſæ cognitione ſiue inſtanti contradictore ſiue ex officio, inſtante coauditore Curię, ſeu fiſcali. Adde vel alias in forma iudicij per aſſignat. auditorij ſeu ſtratorũ, vt ſolet fieri, non poteſt fieri extra territorium, nec cauſæ cognitio, ſeu proceſſus, nec inſtitutio, vel confirmatio, ſi ſit in ſententia, niſi de conſenſu iudicis loci, & partib. non contradicentibus; quamuis lata ſententia intra territorium de inſtituendo, inſtitutio ipſa poſſet fieri extra, quia iam eſt actus extraiudicialis, & voluntariæ iuriſdictionis, ſi vero diſcuſſio negotij eſſet extraiudicialis, & abſq; ſtrepitu & forma iudicij, quia fieret ſine contradictore, & coadiutore Curiæ, tunc totum poteſt fieri extra territorium, ſine licentia iudicis illius, quia eſt voluntariæ iuriſdictionis, ſequitur Th. Sanchez *d. lib.* 3. *diſputat.* 8. *n.* 6. & ita procedet quod ait Gonçal. *gloſſ.* 61. *n.* 8. poſſe Epiſcopum extra propriam Diœceſim inſtituere, & electiones confirmare, & infirmare contradictore non apparente.

Sed non poterit vicarius conferendi†beneficia fa- 143
cultatem habens ipſi Epiſcopo, etiamſi alius eſſet capax, vllum beneficium conferre, Ripa *reſponſio* 13. *li.* 2. Rebuf. *in praxi in forma vicariatus num.* 82. *& ſeq. & in reg. Cancel.* 15. *verb. aut vicarios perpetuos, in prin. & in concord. tit. de collatio. §. præfectique ordinarij verb. conferre, & denominatio. quæſt.* 8. *nu.* 47. alias 28. Corraſ. *d.* 2. *part. cap.* 8. *num.* 6. Quintanaduennas *lib.* 1. *Eccleſiaſticon. cap.* 5. *num.* 7. & Sbrotius *li.* 2. *quæſtione* 91. *&* 92. Cum vna perſona, ſeu huiuſmodi corpus cenſeãtur, ideoque de vicario conferente inhabili, ad Epiſcopum non fiat deuolutio, *capit.* 2. *de conſuetudine in* 6. *& cap. Romana de appellat. eod. lib.* Rebuf. *de nominatio. quæſtio* 14. *num.* 170. alias 63. & Corraſius *ibi.*
Quod intelligendum videtur,†quando vicarius con- 144
ferret vt ordinarius, quia ſimul cum iuriſdictione generali, & ordinaria poteſtate, data eſt ei poteſtas conferendi, iuxta ſupra dicta *à n.* 40. ſecus ſi vt delegatus *cap. ſi promiſſarius de elect. in* 6. & inter dantem, & recipientem, debeat eſſe diſtin. *capit. fin. de inſtitutio. & capit. per noſtras, de iure patronat.* & ibi gloſſa & Doct.

Aiũt tamen, quod ſubſtitutus † à vicario habente 145
poteſtatem ſubſtituendi poteſt vicario ſubſtituenti conferre, quia ſubſtitutus cenſetur ab ipſo Epiſcopo conſtitutus, & iure Epiſcopi confert, non vicarij ſubſtituẽtis, ad *l. item eorum. §. ſi decuriones. ff. quod cuiuſque vniuerſitatis nomine, & capite* 1. *§.* 1. *de procurator. in* 6 & Rotam *deciſio.* 8. *&* 33. *de procuratore in nouis.* Vantium *de nullitate ex inhabilitate ſeu defectu mandati num.* 105. ita Rebuf. *in d. forma vicariatus n.* 77. *&* 80. *& in d. §. præfati quã ordinarij verbo conferre, & d. quæſt.* 8. *denominat. n.* 47. alias 28. Corraſ. *dict. c.* 8. *nu.* 7. Duarenus *lib. tertio capit. ſeptimo* & Sbrotius *lib.* 2. *quæſt.* 92. contra Pauinum 5. *quæſt.* 2. *pa. num.* 9. qui ait quod ſubſtitutus non poteſt ſubſtituenti conferre, nec illum inſtituere vel eligere. Et facit quod tradit
Lamber. 1. *p.* 2. *lib. quæſt.* 8. *artic.* 10. quod † procurator 146
ſubſtitutus poteſt pręſentare procuratorem ſubſti-

centem,licet non ipſum patronum.

147 Vnde etiam ſubſtitutus à Vicario,† habente facultatem recipiendi reſignationes, & beneficia conferendi,cum ead.poteſtate,poteſt conferre beneficia ſubſtituentis reſignantis, Rebuf. in d.forma vicariatus n.80 & conſ.86.

148 Sed facit difficultatem, quod vicarius † Epiſcopi non poteſt facere,ſeu ſubſtituere alium vicarium, c. clericos de officio vicarij gloſſa in c.1.eodem tit.in ſexto verſi.ipſum, & ibi Doct. Felin.in c.9.perpetuus num. 3.de fide inſtrumen. Maran.in ſpeculo aduocatorum 4. part.diſtinct.5.n.22.Vantius de nullita.ex defectu iuriſdictionis delegatæ n.25.Auileſ.in capitulis prætorum c. 4.verbo iuſtitia n.7.Menchacha controuerſ.illuſtrium c.trigeſimoprimo numero 21.Cuchus dict.lib.2.tit.8.numero 40.Aceuedo in l.1.tit.9.libro tertio recopil.numero 8.& 10. Sbrotius qui plures refert lib.2.quæſtion. 66.numero primo Zerola dict.verbo vicarius dubio tertio Roſella numero vndecimo Syluest.5.quæſt.& Arm. numero 7.verb.vicarius, & Zechus de Republica Eccleſiaſtic.cap.23.de vicario Epiſcopi.§. ſecundo numero

149 4 verſ.8. qui tamen male ait non poſſe vicarium †. conſtituere delegatum ad vniuerſitatem cauſarum cum Sbrotio lib.2.quæſt.55.num.6. qui id non tenet, vt apparet ibi n.27.q.66.n.16.vbi abſolute ait,creare poſſe vicarios foraneos.

150 Quod procedit,ſiue fuerit conſtitutus † ab Epiſcopo,cum facultate, & clauſula ſubſtituendi, ſiue non, niſi ad modicum tempus ex cauſa, puta abſentiæ, vel infirmitatis,dec.4.de officio vicarij in nouis,& ibi additio,Papaz Mill.in reper.verb.vicarius Epiſcopi. Pauinus 10.quæſt.2.parte numero 19.Puteus deciſio.168.lib. 1.Sbrotius dict.quæſtio.66.numero 11.& 17.dicens eſſe communem teſte Pariſio conſil.80.nu 15.volum.4. & Zechus d.verſic.8.& tenuit Rota in vna Oriolen. Beneficiorum coram D.Seraphino 21. Maij 1593. &

151 † præcipue 9.Iunij eiuſd.anni vt in ſequenti deciſione. Cauſa iterum propoſita domini ſteterunt in deciſis, nam licet Vicarius, ab Epiſcopo conſtitutus cum facultate ſubſtituendi, poſſit ſubſtituere,& ſubſtitutus poſſit conferre,prout poterat ſubſtituens, ex deciſione 4. de officio vicarij in nouis Rebuf.in forma vicariatus n. 76.Put.deciſio.487.lib.2.cum aliis allegatis, hoc tamen intelligitur, dummodo ſubſtitutio fiat ad modicum tempus,& ex iuſta cauſa,& de conſenſu Epiſcopi,vt notant Doct.in c.1.de officio vicarij in 6.Pariſ.conſ.80. num.15.lib.4. Puteus deciſio.168.lib.1. Hæc autem ſubſtitutio fuit facta abſque aliqua limitatione, imo in perpetuum, cum ipſe vicarius eſſet diſceſſurus, propter ſibi incumbens onus reſidentiæ, & ſine cauſa,cum adeſſent alij vicarij ab Epiſcopo conſtituti, & contra voluntatem Epiſcopi,qui iam alios conſtituerat cum facultate conferendi, ideoque de eo tempore dictus vicarius iam fuerat reuocatus per conſtitutionem aliorum, Francus & Gemin.in cap.licet de officio vicarij in 6.quæ opinio caret difficultate,vbi concurrit intentio Epiſcopi reuocandi primo conſtitutum, vt per Rebuf. in forma vicariatus numero 107.hæc autem voluntas ex eo colligitur, quod in alia conſtitutione præſeruat tantum conſtitutionem Ludouici Maſcarelli,vnde apparet eum voluiſſe omnes alios reuocare,ex vulgari regul.cum præter ff.de iudic. & de iſta reuocatione habuit notitiam tempore ſubſtitutionis per ipſum facta,cum in ea fiat mentio conſtitutionis alterius Vicarij. Neque obſtat quod in ſecunda conſtitutione vicarij non detur facultas conferendi ad deciſ.decimamoctauam procurator.in nouis, quia non ideo minus dicitur reuocatus primus, licet ſecundo data ſit minor facultas, cum non verſemur in conſtitutione ad actus diuerſos,prout procedit deciſio, quæ vult, quod per conſtitutionem procuratoris ſecundi ad negotia, nõ cenſeatur reuocatus primus ad lites conſtitutus ſimul,& ad negotia,ſed ſimul in conſtitutione ad actũ vniuerſalem, quæ cenſetur per aliam, etiam minus plenã,reuocata. Sed dubium omne tollit conſtitutio aliorum vicariorum cum facultate conferendi, & ita cõcluſum eſſe ſtandum in reſolutis.

Et ad modicum tempus, † ex cauſa poteſt ſubſtituere, etiamſi non habeat facultatem , & clauſulam conſtituendi,Pauin.dict.quæſtione 10.numero vigeſimo primo,Felin.Maran.Menchaca,Cuchus, Aceued.numero 8. & Arm. vbi ſupra, & Puteus d.deciſ. 168. & Marc.Anton.Genuen. capit.84.numero decimotertio. Quamuis hanc poteſtatem ſubſtituendi,ſeu conſenſum Epiſcopi ad ſubſtituendum ad tempus,ex cauſa, requirat,poſt Hoſtien. Rota dict.deciſione quarta & Domin.numero primo, & Francus quarto in dict.cap. primo,& Zerola ſupra dub.4. vel conſuetudinem id faciendi,quaſi tunc toleretur per quandam voluntatem Epiſcopi,Roſella ſupra cum Cardin. 152

Iuxta quod eſt accipienda † deciſ.Chiſanen. 139.in manuſcrip.quæ ait, quod ſi vicario Epiſcopi committatur aliquid per vos,non poteſt ipſe ſubdelegare ſpecialiter,ſecus ſi ponat alium in locum ſuum, in omnibus præſuppoſito,quod habeat facultatem ab Epiſcopo ſubſtituendi,quia iſte ſubſtitutus, dicitur ab Epiſcopo ſubſtitutus, & potuit expedire commiſſa per vos ſub nomine dignitatis, Felinus capite nono perpetuus de fide inſtrument.Rota in nouis.414. Et deciſione Putei 487. lib 2.& Rotæ 31. & trigeſimotertio lib.primo & 151. & 159.libro ſecundo & 122.libro tertio par.3. diuerſorum vbi etiam habetur, quod ſubſtitutus à vicario Epiſcopi,etiam habente facultatem ſubſtituendi,poteſt exequi commiſſa vicario; &c. & tradunt Papazon in addit.ad deciſionem primam numero tertio & ad deciſionem quartam in fin. de officio vicarij in nouis, & ad deciſ.33.numero 2. de procurator.in nouis. & Sbrotius lib.2.quæſt. 67. intelliguntur enim iſtæ deciſiones de ſubſtitutione ex cauſa abſentiæ vicarij, & ſic ad modicum tempus,vt patet ex d.deci.31.33.151.& 159. & 122. 153

Et ita tenendum eſt,quamuis † Pauin.d.q.10.num 20.& 21.& Rebuf.ſupra, & in d.forma vicariatus nu. 73.& 76.& in d.regul.13. verbo aut vicarios perpetuos verſi.item vicarius,& d.conſ.86 Aceued.d.numer.8.& 10.Syluest & Arm.ſupra,abſolute teneant vicarium poſſe alium conſtituere, quando ei data eſt poteſtas ſubſtituendi, quod etiam videtur tenere Camillus Plautius in l.1.ff.de officio eius lib.2.verſ.iure magiſtratus n.115. 154

Quod poterit tantum procedere,† quando fuiſſent inſerta verba illa, videlicet damus poteſtatẽ ſubſtituendi alium, quem nos vicarium cum eadem poteſtate ſubſtituimus nam tunc procedit ratio ſupra dicta quod ſubſtitutus videtur ab ipſo Epiſcopo poſitus, & ab eo accipit poteſtatem miniſterio vicarij ſubſtituentis,& ſola nominatio,ſeu electio perſonę, fit à vicario ſubſtituente, & ita docet Sbrotius ſupra n.15.Rebuff.d.forma vicariatus num.77. qui ait,quod bonum eſſet inſerere dicta verba, & cum Melil. tract.de præcedentia Vicarij cap.1.num.14. & Francus Marco dec.317.num.2.p.1. & Pauino d.quæſt.10.n.20. & idem docet Zechus d.ver.8.&Marc.Ant.Genuen. d.n.13. 155

Vel quando Epiſcopus † daret poteſtatem ſubſtituendi ſuo nomine, tunc enim cenſetur etiam ab ipſo Epiſcopo poſitus,cũ eius nomine ſubſtituatur. 156

Nec

157 Nec in iſtis caſibus poteſt dici dare vicarium † incertum contra c.ad hæc de reſcr.vt poſt Ioan.And. in c.is cui de officio deleg.in 6.conſiderat.Card.in clemen.1.de officio deleg.quæſt.12.& Specul.de iudice delegato. §.2.num.4.Quia per ſubſtitutionem, vel nominationem vicarij ſubſtituentis, qui repræſentat perſonam Epiſcopi , in ſubſtituendo certificatur, nec eſt nominandus per partem, vt loquitur dicto capit.ad hæc,vt per Dom.in d.cap.is cui in fin.& Francum ibi nu.3.Alex.in l.more de iuriſdict.omnium iudicum num.27.Fel.in cap.ſuper qu.§.ſi verò numero 18. verſ.ad 2.de officio deleg.& Thom.Sanchez d.lib. 3.diſput.31.numero.8. & in ſimili de procuratore per Maſſam Galleſium ad formam obligationis Cameralis ad 5.p.q.1. ex num. 5 facit c. penul.de arbitr.& ibi gloſſ.fi.

158 Vnde quod Rebuf.Corraſius, Duare.† & Sbrotius ſupra relati num.145 docent, quod ſubſtitutus à vicario habente poteſtatem ſubſtituendi,conferre poteſt vicario ſubſtituenti , ſolum procedet quando habet poteſtatem ſubſtituendi cum clauſula,quẽ nos cum eadem poteſtate ſubſtituimus , ſeu nomi-

159 ne Epiſcopi,aut ſine illa clauſula,ſi ſubſtituit † ex cauſa ad modicum tempus, tunc enim præcedit ratio per eos adducta,iuxta ſupra d.Alias enim non poſſet ſubſtituenti conferre , & ſi ſubſtitueret ad tempus ex cauſa,prout poſſe diximus,licet nõ haberet clauſulam ſubſtituendi , nam tunc ſubſtitutus non videtur ab ipſo Epiſcopo conſtitutus,nec ab ipſo poteſtatem accipit, ſed ab ipſo Vicario. Quæ ratio videtur etiam reuera procedere , ſtante clauſula ſubſtituendi ſine illa alia , etiam tunc ſubſtitutus ad tempus ex cauſa,poteſtatem accipit ab ipſo vicario, qui ſuo nomine ſubſtituit,& non Epiſcopi , iuxta infra dicta.

160 Et ſic etiam procedet ſententia gloſ.in † d.capit. is cui. verbo per alium,& in cap.1. § ſubſtituendi , de procurator in 6.quæ docet , quod licet delegatus inferioris à principe non poſſit ſubdelegare, tamen ſi habet ad hoc ſpeciale mandatum, poterit ſubdelegare,ſequitur Rota deciſ.14.de officio deleg.ad fi.alias 368.in nouis Francus in cap.cum cauſam,de appellatio. n.10.Abb.in ca.cum Berthold.n.24. de re iudic. & in d.c.ſuper quæſt.5.porro n.2.& ibi Fel.d.§.ſi vero num. 18.Bar.in d.l.more n.12.& ibi Alex.n.27. & Alber. n.14.Bald.in l.à iudice n.3.C.de iudiciis,&ibi Salicetus in fi.& Iaſ.num.8.& 9. Bertachi. in reper. verbo delegatus,Maranta in ſpeculo aduocatorum 4.p.5. diſt. num.63. Caputaquen.deciſ.167.num.2. p. 1. Mandoſ. reg.4 Cancell.quæſt.3.num. 7. Nauar. in ca. placuit de pœnitentia diſt.6.n.70.& 71.Açeuedo in Rubric.tit.9. lib.3.recopil.num.14.& 19.Vgolinus de centur.tab. 1. cap.8.num.3.Sbrotius d.li.2.q.66.num.23. Molin. in emporio iuris tit.2.q.10.n.9.& Ang.verb.delegatus n. 6.Syluest.eod.verb.q. 8. d.3.Roſella verb. delegare in prin. & ibi Tabie.q.1.& Arm.n.7.Graſſis li.1.c.13.n. 21.Fran.Lud.de Miranda de ordine iudiciario q.2.art. 11.2.concl.& nouiſſime Thomas Sanchez qui alios plures refert d.li.3.de matri.diſp.31.n.6.& ſeqq.& dicit communem plures referens Camillus Plautius ſup.n.194.

161 Contra quam tenet † Petr.de Bellapertica in d. l. à iudic.Specul.d.tit. de iudice deleg.§.2.num.6. Arch. in cap.quamuis de officio deleg.in 6.Imola in d.§.porro & d.§.ſi vero Card.d.clem.1.de officio deleg.quæſt. 12. Francus d.cap.is cui ad fin. Alex. & Angel. in d. l. à iudice,Fachin.controuerſiarum iuris lib.1. c. 45. & videtur tenere gloſ.in d.§.porro verbo transfert,Papazon in addit.ad d.deciſio. decimam quartam & hanc ſententiam dicit forte eſſe veriorem Caccialupus in dicta l.more n.10.

Præcedet inquam d.communis ſententia † ex dictis,quando ordinarius delegans cum facultate ſubdelegandi,ſeu cum clauſula ,per te vel per alium,addat quod ex nunc illi delegat cui delegatus commiſerit , vt per Dom.in d.cap.is cui ad fi.cum Paulo de Eleaçoro. Alias enim non videtur poſſe † procedere d.communis ſententia,eſt enim contra reg. tex. d.l. à iudice,& in d.l.more.& in d.ca.cum cauſam, & impoſſibile eſt in perſona delegati fundare iuriſdictionem,& potentiam ſubdelegandi , ita quod delegatus medius faciat gradum , Ang. in l. & quia ff. de iuriſdict.omnium iudicum Francus in d. cap. cum cauſam.num.10 & in d.ca.is cui. num. 5. Felin. in d. §.ſi vero num.18.verſ.limita niſi daret,Camillus Plautius, ſup.num.108.& Thom.Sanchez.num. 8 Vnde limitant d.communem † vt non procedat , quando ordinarius daret poteſtatem delegato , vt nomine ipſius delegati ſubdelegaret,dicunt tamẽ, quod quãdo ſimiliter datur facultas ſubdelegandi , non videtur tunc delegatus ſubdelegare , ſed ipſe ordinarius qui expreſſe ſibi commiſit, arg.l.is vnũ ex familia §. ſi de falcidia. ff.de legat.2. & dict.l.item eorum. §.ſi decuriones ff. quod cuiuſcumque vniuerſitatis nomine , & d.c.1.§.1.de procurat.in 6. quaſi tunc ordinarius cenſeatur dare facultatem ſubdelegandi ſuo nomine ipſius ordinarij.& hæc eſt ratio communis ſententiæ. 162 163 164

At ego replico † verum non videri, quod quando datur ſimpliciter facultas ſubdelegãdi, cenſeatur ordinarius dare facultatem ſubdelegandi nomine ipſius ordinarij, potius enim videtur fundari poteſtas , & facultas ſubdelegandi in perſona ipſius delegati, cum ſimpliciter datur facultas ſubdelegandi non faciendo eum expreſſe miniſtrum delegantis, nam alias non poteſt conuenienter dici quod habẽs facultatem ſubdelegandi, faciat hoc vt nudus miniſter delegãtis,cum habeat iuriſdictionem, vt inquit Cardin.ſupra. 165

Pro quo facit tex.in l.fin.ff.quis † & à quo appell. vbi iudex datus à magiſtratibus ex authoritate , ſeu iuſſu principis , licet nominatim iudicem declarantis , non tamen à principe , ſed à magiſtratibus datus intelligitur , & ideo ipſi magiſtratus appellabuntur ; quemq; textum contra dictã rationem communis ſententiæ notat Camillus Plautius ſup.numero 104.

Addo,quod ſi prædicta ratio † communis ſentẽtiæ eſſet vera,etiam delegatus à principe poſſet ſubdelegare cum poteſtate ſubdelegandi, quod tamen negant iidem authores communis ſententiæ,& Pẽna in directo Inquiſitorum 3.part.com. 64. & Gratian. regula 443.n. 8.contra Fulgoſium in d.l.more,qui tenuit contrarium,& forte melius ſecundum Iaſ.in d.l. à iudice.n.9.quem communiter reprobari ait Tho. Sanchez ſupr. nu.9. Nam delegatus à Principe, recte poſſet delegare,cum facultate ſubdelegandi ſuo nomine,ſeu cum clauſula , quod ex nunc illi ſubdelegat, &c.vt per Thom.Sanchez ſup. num. 18. & cum ſimpliciter daret facultatem ſubdelegandi dicendum eſſet eam dare ſuo nomine , ſicut ordinarius, ſi vera eſſet illa ratio cõmunis ſententiæ, ſuppoſito enim quod vterq; tam ordinarius, quam delegatus à principe,poſſit dare facultatem ſubdelegandi ſuo nomine,non eſt maior ratio in vno quam in altero , vt cũ ſimpliciter de huiuſmodi facultatem, dicatur eum 167

dare ſuo nomine, vel non. Nec obſtant *d. §. ſi de fal-*
168 *ſidia.* † & *dicto §. ſi decuriones*, quia loquuntur in his quibus ſolum committitur electio, & ſic nudum mi-
169 niſterium. Non obſtat etiam *d. cap. 1. §. 1.* † *de procurator. in 6. & ibi gloſſa*, & Rota *dict. deciſ. 8. & 33.* & Vantius ſup. procuratore dato cum poteſt. ſubſtituẽdi. Quia reſpondetur cum Cardin. ſupra, quod aliud eſt in non iuriſdictionalibus, aliud in iuriſdictionalibus. Non enim vt dictum eſt, conuenienter dici poteſt, quod habens poteſtatem ſubdelegandi, faciat hoc vt nudus miniſter delegantis, cum habeat iuriſdictionem, quam tamen non habet procurator, & ideo nil mirum ſi quando habet facultatem ſubſtituendi, ſubſtituat vt nudus miniſter domini principalis.

Addito quod procurator datus cum † poteſtate
170 ſubſtituendi, cenſetur habere mandatum ad ſubſtituẽdum nomine domini, iuxta ſubiectam materiam mandati procuratoris, cuius diuerſum innuit ſubiecta materia iudicis delegati.

Rurſus, non facit pro communi *l. non diſtinguemus*
171 † *§. quæſitum ff. de arbitris* tum quia loquitur in arbitrio, qui proprie non habet iuriſdictionem, ſed notionem, &c. vt inquit Cardin. *ſupra*, tum quia ibi non agitur de delegat. ſeu ſubdelega. articuli iuriſdictionalis.

172 Nec eſt admittenda d. † Camilli Plautis *ſupra nu. 106. & 108. verſi. reſtringitur* 6 inter mandatum iuriſdictionis, & poteſtatem dandi iudicem, conuincitur enim ex ſupradictis.

173 Communis tamen poſſet procedere in † delegato cum facultate ſubſtituendi ad actum iuriſdictionis non contentioſæ ſed voluntariæ. Vt ad conferendum Beneficium, & tunc ſubſtitutus poſſet conferre delegato ſubſtituenti, iuxta ſupra dicta, ſeu ad certum miniſterium. vt *in capit. fin. §. fin. de officio deleg.* nam in his videtur eandem ratio, ac in procuratore.

Tandem hic notandum eſt †, quod & ſi vicarius
174 habens facultatem conferendi fuerit reuocatus, valet collatio facta ab eo, reuocationem ignorante, ad *l. ſi forte. ff. de officio præſidis* Innoc. *in c. ex conqueſtion. de reſtitutione ſpoliat.* Roma. *ſingul.* 57. Felin. *in c. cæterum ſub n. 11. & in c. Abbate de reſcrip.* Rebuf. *in forma vicariatus ex n.* 210 Selua *de Benef. 2. par. q. 14. numer.* 9. Boerius *deciſ.* 347. Corraſ. *d. 2. part. c. 8. num.* 8. Roſiniacus *de Benef. c.* 10. *num.* 11. *& cap.* 23. *nu.* 13. Cuchus *d. lib. 2. tit. 8 à n.* 145. Lancellotus *de attentatis. 3 par. c. 10. n. 23.* Flam. Pariſ. *de reſignatio. benef. lib. 7. qu.* 24. *n.* 41. Sbrotius *lib. 3 quæſt.* 24. *num.* 15. *& 16. quæſtion.* 33. *à num. 7. & quæſt.* 36. & nouiſſime Thom. Sanchez *d. lib. 3. de matrimon. diſput. 30. à num.* 11. qui alios referunt.

175 Et ſimiliter collatio Beneficij, † facta à vicario Epiſcopi, reuocato per mortem ipſius Epiſcopi, ſtãte eius ignorantia, valet, vt fuit reſolutum in vna Iacen. Canonicatus coram D. Antonio, Auguſtino de anno 1546. vt per Mohedanum *deci.* 29. *de renuntiat.* alias 115. Puteum *de.* 370 *lib.* 2. & Chiſanen. *deciſ.* 138. Papam, ad Romam *deciſ. 1. de officio vicarij in nouis n.* 4. Lancel. *ſupra num.* 24. & Flam. Pariſ. 33. & facit *dec.* Rotæ 33. *lib. 1. &* 159. *lib. 2. &* 122 *lib. 3. part. 3. diuerſorum*, & tradit poſt hæc Gonçalez 5. *iuncto proœmin. fin.* 103 *& gloſſa* 15. *§. 2. fin.* 19. & vide ſupra ait. *numero* 636.

176 Differentia tamen eſt inter † reuocationem factam per Epiſcopum, & reuocationem per mortem ipſius Epiſcopi, aut aliam vacationem Epiſcopatus, quod in reuocatione facta per Epiſcopum, requiritur intimatio per ipſum Epiſcopum, aut de eius ordine facta, alias valebunt geſta per eum, etiam ſi habeat notitiam reuocationis, & illa publice ſit nota, vt tenet Rebuf. Boer. Cuchus, & Thom. Sanchez *ſup.* & videtur tenere Corraſ. ſ. quamuis Fel. d. *numero* 11. Sbrotius. *d. q.* 33 *nu.* 10. & alij contra teneant ſufficere notitiam reuocationis in vicario, etiamſi illi nõ ſit intimata.

Et ratio noſtræ ſententiæ eſt, quia licet † Epiſco- 177
pus vicarium reuocauerit, non cenſetur tamen voluiſſe illam effectum habere, antequam illi ſit pro eius parte intimata, ſicut etiam in conſtitutione vicarij, &c.

Reuocatio autem per mortem, † vel aliam vaca- 178
tionem, habet effectum etiamnon intimata, ex quo fit à iure ipſo facto, Felin. *in c. ex parte decan. de reſcrip. numero* 19. 8. *falla.* communiter receptus, vt per Flam. Pariſ. *ſupra numero* 35. Thom. Sanchez *num.* 4.
Valent tamen geſta per eum, † quando communi- 179
ter ignoratur mors, quamuis ipſe illius conſcius ſit, ſicut etiam quando eſſet communis error, & ignorantia reuocationis, etiam ipſi intimatæ. Ex *l. Barbarius. ff. de officio prætoris.* de qua ſupra *cap. 4. à num.* 277. non autem quando communiter ſcitur mors, licet vicarius eam ignoret, vt recte tradit Tho. San-
chez *d. n. 4. & 11. & diſputat. 22. n.* 59. Et de materia † 180
reuocationis procuratoris ad reſignandum. & illius intimatione requiſita, & *clem. 1. de renuntiat.* vide late per Flam. Pariſ. *lib. 9. de reſignatione quæſtio.* 25. 26. 27. *&* 28.

Sed reſtat hic quædam dubitatio quæ ſeſe offert 181
† an ſicut vicarius Epiſcopi non poteſt beneficia conferre, ſine ſpeciali mandato, ita etiam non poſſit vicarius Papæ In qua Corraſius 2. *par. cap. 1. n.* 17. diuerſum ait in vicario Papæ, nempe vicarium quem Romanus Pontifex in vrbe reliquit, qui omnia quæ ad iuriſdictionem Papæ pertinent in ciuitate Rom. poteſt *l. 1. C. de officio eius qui vices alterius gerit*, omnia beneficia conferre *cap. penult.* vbi Doct. *de offic. Vicarij.*

Sed contrarium verius eſt, ſcilicet quod etiam vi- 182
carius † Papæ non poſſit beneficia conferre niſi ad hoc haberet ſpeciale mandatum, *argum. d. cap. fin. de officio vicarij in* 6 & ita tenet Abb. *in d. c. penult. num. 5. verſic. quæro* 2. & Francus *in dict. cap. fin. numero ſexto*, Pauinus 10. *quæſt. 2 par. numero* 19. Rebuff. *in dict. forma vicariatus numero* 61. *&* 63. *& in dict. reg. 13. Cãcell. verb. aut vicarios perpetuos*, & Gambarus *de officio legati libro tertio numero* 708. *& ſeqq.* Etiamſi vi-
carius eſſet † Cardinalis, vt contra Barbatiam *in tract.* 183
de præſtantia Cardin. in præludio numero 4. *& in Rub. de officio legati* cui videtur aſſentiri Cuchus *lib. 2. tit. 5. numer.* 8. *& tit. 8, numero* 77. tenent Rebuff. *numer.* 64. *&* 70. *& d. verbo*, & Gambarus, ſupra cum Baldo, *in l. aliquando quæſtio.* 14. *ff. de officio proconsul.* vbi dicit Cardinalem vicarium non poſſe conferre, licet ſi eſſet legatus poſſet, ſequitur Æneas de Falcon. *de reſeruatio. 2. par. 1. q. nu. 7. ſe unde*, vbi quærit de Cardinali vicario, prout fuit Ægidius Hiſpanus in Italia tempore Innocen. VI Auinioni commorantis, an talis poſſit conferre Beneficia, & ait ſibi placere dictũ Baldi contra Barbatiam. Quod dictum Baldi ſequitur Pauinus *in d. tractat. de officio & poteſtate capit. ad fin.* licet ipſe loquatur de vicario vrbis, qui poteſt eſſe etiam Cardinalis ſecundum eum, Moueturque Æneas tali ratione, quia collatio non competit niſi illis, qui hoc habent à iure, vel quibus Papa ſpecia-
liter

liter conceſſit, & neutrum hic concurrit. Sequitur etiam Sbrotius *li. 2. de vicario Epiſcopi. qu. 71. ex numero* 4.

Nec obſtat text. *in d. cap. penul.* quia ſolum dicit;
184 † quod iuriſdictio vicarii, quem ſummus Pontifex in vrbe reliquit, non extenditur extra illam, niſi ei ſpecialiter ſit conceſſum, quod autem poſſit beneficia conferre nullum verbum.

185 Et Gambarus † ſupra à *nu.* 702. loquitur in Cardinali facto legato vrbis à Papa recedente, & nihilominus tenet, non poſſe conferre ſine ſpeciali mandato, limitat tamen in beneficiis ſpectantib. ad collationem alio umE piſcoprum, infra limites legationis, & idem forſan ait poſſet dici de Beneficiis vrbis quæ ſpectarent ad collationem inferiorum in titulis Cardinalium, niſi obſtarent multa ſpecialia Cardinalium.

186 Sed in Cardinali facto legato vrbis à † Papa ab ea recedente verius videtur poſſe conferre Beneficia infra limites legationis conſiſtentia, etiam vrbis, niſi obſtaret reſeruatio iuxta tex. *in cap. 1. & 4. de offic. legati in ſexto* & videntur tenere Baldus, & Rebuf. & Æneas *vbi ſupra.* Quamuis ſecus ſit in Cardinali vicario ex dictis. In quo tamen conſiderandæ eſſent eius facultates, quales alias habentur in Bullario *conſtit.* 27. Clementis Septimi, & 16 Pauli Tertij.

CAP. IX.

De Patronis.

SVMMARIA.

DE patronis, & de iure patronatus qui tractatus ediderunt, & qui ſunt videndi nu. 1. & 2. & aliqua ſunt notanda, præſertim quæ per Concilium innouata reperiuntur n. 3.

Ius patronatus, cuius varias diffinitiones adducũt doctores relati, eſt ius nõ more ſpirituale, ſed temporale potius annexum antecedenter, quia ordinatur ad præſentandum ad Beneficia, &c. quæ tamen ratio non videtur generalis, à n. 4. & ad 8.

Ex eo quod eſt ſpirituali annexum, in quo etiam ſimonia contrahitur, non poteſt vẽdi ius patronatus, alioquin venditio eſt ſimoniaca, & nulla nu. 9. niſi cum vniuerſitate bonorum, n. 10.

An cum hereditate vendita, in emptorem tranſeat ius patronatus, à nu. 11. reſoluitur contra communem, quam tenuit Rota non tranſire quando eſt de per ſe, ſeu perſonale, nam ſi in hereditate ſeu bonis hæreditariis eſſet villa, ſeu caſtrum, cui ius patronatus annexum eſſet, ratione villæ, vel caſtri tranſiret, &c. num. 16.

An ius patronatus tranſeat ad fidei commiſſarium vniuerſalem, à nume. 17. reſoluitur cum communi, quam plures relati & Rota ſequuntur, non tranſire ius patronatus perſonale, & non annexum bonis, quamuis ex teſtantis iudicio, & voluntate expreſſa poſſit illud conſequi accedente licentia Epiſcopi, & ponitur reſolutio Rotæ.

Reſolutio Rotæ quod præſẽtatus ab vxore relicta à marito vſufructuaria omnium bonorum, præfertur præſentato ab hærede, quia ius patronatus tranſit cũ vniuerſitate bonorũ, & ita etiam tranſit in vſufructuariũ omnium bonorum, &c. num. 21. quæ accipienda eſt, quando ius patronatus eſt annexum, n. 22. Eſt enim vſufructuarius quaſi domin. ſeu procurator in rem ſuã nu. 23. Nam ſi eſſet hæreditarium perſonale & de per ſe, non tranſiret in vſufructuarium bonorum, ſicut nec in fideicommiſſarium, n. 24.

An in confiſcatione bonorum, veniat ius patronatus, nu. 25. vbi referũtur plures Doctores, agentes de hac quæſtio. in qua omiſſis opinionibus Doctorum reſoluitur, quod ſi ius patronatus bonis conſiſtit, & adhæret bonis propter crimen confiſcatis, ſiue per iudicem laicum, ſiue Eccleſiaſticum, in conſequentiam, & acceſſorie cõfiſcatum cenſetur, & in fiſcum tranſit indiſtincte, etiam quo ad exercitium. Si vero perſonale eſt, & de per ſe, non includitur in confiſcatione bonorum, nec de per ſe iudex laicus poterit illud confiſcare, ſed remanebit penes delinquentem, donec per iudicem Eccleſiaſticum priuetur, à n. 26.

Sententia priuatoria iudicis Eccleſiaſtici ſecuta, ſi ius patronatus eſt ſanguinis, & pertinet ad familiam, ſeu conſanguineos, ad illos tranſibit, ſi vero eſt hæreditarium, ad extraneos tranſmiſſibile euaneſcit, & Eccleſia remanet libera, numero 29. non vero tali ſententia priuatoria ius patronatus hæreditarium tranſiret ad hæredem ex teſtamento, vel ab inteſtato ipſius condemnati eo defuncto, numero 30. præter quam in crimine hæreſis in quo ipſo iure eſt eo priuatus numero 31.

Vt ius patronatus tranſeat cum re vendita, ſeu alienata, ſatis eſt adhærere acceſſorie alicui fundo, non ſolum qui vniuerſitatem conſtituat, ſed etiam particulari, ſeu alij rei particulari, contra communem tenentem oportere quod adhæreat vniuerſitati, à numero 32.

Quamuis ius patronatus ſit inuendibile, & pro illo non poſſit aliquid pretij dari, tamen hoc non tollit quin cum illud eſt annexum bonis, ratione illius, bona pluris æſtimentur & vendantur quam alias, numero trigeſimoquinto.

Acquiritur hoc ius patronatus, tam per laicos, quam clericos, tribus potiſſimum modis fundatione, conſtructione & dotatione, n. 26.

Decretum Concilij Trident. circa hoc n. 37.

Licet ibi Concilium ſolum preſeruet ius patronatus, competens ex fundatione, vel dotatione non excludit ius patronatus ex conſtructione competens, ſed ſub verbo ex fundatione comprehenditur numero trigeſimooctauo.

Fundare Eccleſiam proprie dicitur, qui fundum dat, ſeu aſſignat, in quo Eccleſia conſtruatur, n. 39.

Faciens in Eccleſia Capellam, vel Altare, non erit ſolus patronus illius, ſed etiam Eccleſia erit compatrona, & concurret in præſentando, ratione fundi, quæ ponit, id eſt, el ſitio, n. 40. Valet tamen conſuetudo, vt Eccleſia non ſit compatrona ratione fundi, &c. quæ ſeruatur in Hiſpania, n. 41.

Etiam ſecluſa conſuetudine, non eſſet Eccleſia compatrona quando faciens Capellam ſolueret aliquid Eccleſiæ pro fundo, id eſt, el ſitio, vt ſolet fieri in Hiſpania. Nam tunc non poteſt dici Eccleſiam ponere fundum, cum illi ſoluatur pretium pro illo, quod videtur poſſe fieri, à n. 42.

Sola fundatione hoc eſt fundi aſſignatione, non ſtatim quæritur ius patronatus, ſed ſecuta conſtructione, & dotatione, vel ab ipſo fundatore, vel ab aliis, nam non poteſt quis dici patronus Eccleſiæ quæ nõdum eſt, &c. nume. 44.

Eccleſia tamen Capella incepta ædificari, ſeu poſito pri-

mo lapide cum conſensu ordinarij, ſtatim etiam ante perfectionem videtur acquiri ius patronatus, licet non exercitium, &c. n. 45. Nam tale ædificium inceptum eſt locus pius, & religioſus, maxime ſi ibi eſt fixa Crux, &c. n. 46.

Si dos daretur in limine fundationis Eccleſiæ, vel poſt ante conſecrationem, & etiam ante perfectionem ædificij, caderet exercitium iuris patronatus vt præſentetur Rector, ſaltem pro adminiſtranda dote, licet non quoad alia ſecundum Lamber. n. 47. Eccleſia etenim incepta, ſtatim capax eſt dotis, & ſic dos in ſpecie aſſignata, & donata, ante affixionem primi lapidis, ſtatim poſt illius affixionem ei acquiritur abſque traditione, n. 48.

Licet Eccleſiæ, quæ nondum eſt, non poſſit fieri donatio, benetamen hereditas & legatum relinqui, id non procedit in donatione ex cauſa dotis, quæ recte poteſt fieri Eccleſiæ conſtruendæ, non ſolum obligando ſe dotaturum, & traditurum, ſed etiam ſtatim aſſignando, & donando bona pro dote, &c. numero 49. & 50.

Sub conſtructione ſeu fundatione, comprehenditur etiam reædificatio, ex qua cum Eccleſia eſt penitus deſtructa, ſeu diruta, ita vt noua conſecratione indigeat, acquiritur ius patronatus, quamuis reficiens Eccleſiam non penitus deſtructam non efficiatur patronus, numero 51.

Ita demum acquiritur ius patronatus ex dotatione ſi ſit congrua, & ſufficiens, nam dotans inſufficienter, non efficitur patronus, n. 52. Etiamſi dos minus congrua ſit aſſignata cum conſenſu Epiſcopi illam approbantis pro congrua. n. 53.

Si concurrunt plures in dotatione dãtes ſimul dotem cõpetentem, licet inæqualiter, & ſinguli non dent dotem competentem, omnes æqualiter fiunt patroni: ſicut etiam quando plures concurrunt in fundatione, & conſtructione, n. 54.

Acquiritur ius patronatus ex dotatione Eccleſiæ, etiam iam conſtructæ, & etiam iam conſecratæ, quando eſſet ſine dote, & cum conſenſu Epiſcopi id fieret, numero 55. Quamuis contradicat gloſſ. dicens, quod vt quis ſit patronus, requiritur aſſignatio dotis tempore fundationis non poſt, numero 56. pro qua faciunt duæ declarationes S. Congregat. adductæ, numero 57 & 58. Quibus reſpondetur id ſolum procedere in ſpecie de qua ibi, in qua oblationes futuræ, non poſſunt dici dos, niſi quando ex neceſſitate conſtruitur Eccleſia, &c. n. 59.

Licet ex dotatione acquiritur ius patronatus, non tamen ex ſimplici dotatione legato, vel largitione bonorum, niſi hoc fiat pro dote tacite, vel expreſſe, &c. numero ſexageſimo & ſexageſimoprimo. Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Fundans, conſtruens, vel dotans Eccleſiam, ſeu Beneficium acquirit ius patronatus, etiamſi illud non reſeruauerit, dummodo expreſſe non remiſerit, num. ſexageſimoſecundo.

Fundans tamen Eccleſiam, ſeu Capellam, poteſt in totum, vel pro parte remittere ius patronatus, & limitate illud inducere in præiudicium heredum, vel deſcendentium vt ſibi placuerit, numero 63 Quod Rota intelligit, ſi fundator expreſſe excluſiſſet hæredes, vel taxatiue induxiſſet ſolum pro talibus, non autem quando ſimpliciter nominat aliquos patronos. Nam ideo excludit ſe ipſum, & ſuos hæredes contra conſil. Geminiani, numero 64. Sed conſilium Geminiani videtur & mentis fundatoris, & praxi conformius, &c. n. 65.

Si fundator relinquat ius patronatus filio ſuo & deſcendentibus, & ille decedat ſine deſcendentibus, relicto hærede collaterali, vel extraneo, ius patronatus tranſibit in talem hæredem, & idem in ſimilibus caſibus n. 66.

Si fundator reſeruaret ius patronatus ſibi, vel alij, tranſiret ad eius hæredes ex teſtamento, ſeu ab inteſtato, niſi illa reſeruat. eſſet facta cum aliqua qualitate, vel expreſſione, per quam vellet ius patronatus durare tempore ſuo, vel nominati, & non vltra, numero 67.

Licet à principio poſſit fundator remittere ius patronatus vel illud ordinare prout voluerit, eo tamen in eſſe deducto, authoritate ordinarij, non poteſt illud mutare, ſeu alterare, n. 68. Nec illud renuntiare, ſeu trãſferre in præiudicium ſequentium vocatorum, numer. 69. & 70.

Ius patronatus acquiritur ex prædictis cauſis interueniente authoritate, & conſenſu ordinarij, non alias, n. 71. vbi ponitur reſolutio Rotæ, qui conſenſus ſufficit, quod interueniat ex poſt facto, n. 72. Et an præſumatur interueniſſe remiſſiue, n. 73. & n. 74. ponuntur reſolutiones Rotæ.

Vicarius Epiſcopi, ſine ſpeciali mandato non habet authoritatem ad reſeruationem iuris patronatus, n. 75. Sicut etiam Vicarius ſine ſpeciali mandato, non poteſt confirmare donationem iuris patronatus, n. 76. & 77. Ponitur reſolutio Rotæ. Et an, & quando præſumatur facultas Vicarij, qui iuri patronatus conſenſit remiſſiue, n. 78.

Capitulum Sede vacante, poteſt dare licentiam volenti ædificare Eccleſiam, vt fiat patronus, n. 79.

An regulares poſſint ædificare ſine licentia ordinarij, remiſſiue, n. 80.

Licet Concilium Trident. præſeruet ius patronatus competens ex fundatione, vel dotatione non refutat illud quod alias poteſt probari ſecundum regulas iuris communis, n. 81.

Vnde non ſolum ius patronatus probatur ex immemoriali, quæ probat legitimum tit. ex fundatione, vel dotatione n. 82. Sed etiam ius patronatus antiquũ probatur per famam, concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione præſentand., n. 83. Ita vt non cenſeatur reuocatũ per Concilium, num. 84. & ſequen. vbi ponuntur deciſ. Rotæ.

Dicta probatio videtur ſufficiens, etiam contra ordinarium vindicantem Eccleſiam in libertatem, numero 86. vbi adducitur reſolutio Rotæ, quæ videtur contra.

Ex enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum emanatis à diuerſis perſonis, non ſuſpectis, probabitur ius patronatus, n. 87. & ſequentib. vbi ponuntur Rotæ reſolutiones.

In propoſito, quando dicatur ius patronatus antiquum, reſoluitur reſpectu teſtium requiri tempus 60. annorum, reſpectu vero inſtrumentorum 100. num. 92. vbi ponitur declaratio S. Cong. & alia, numero nonageſimotertio.

Deciſiones Rotæ quæ conducunt ad prædicta ponuntur, n. 94. 95. & 96.

Reprobatur quod ait Zerola in priuatis perſonis ſufficere probare ius patronatus ex vnico actu, vt quia ſemel quis præſentauit, & ſecuta inſtituit, & ille inſtitutus vixiſſet ſpatio 40. annorum, &c. num. nonageſimoſeptimo.

Quando agitur de familia potenti, in qua ius patronatus præſumitur ex vſurpatione, debet probari ſecundum formam Cõcilij d. c. 9. verſi. in his vero perſonis, n. 98.

n. 98. & n. ſeq. ponuntur deciſ. Rotæ.

Similiter in vniuerſitatibus etiã paruis plenior, & exactior probatio iuris patronatus requiritur, iuxta decretum Concilij dict. verſic. in his vero, numero 102. vbi id declaratur, & quod non ſufficiunt teſtes vniuerſitatis.

An in perſonis potentibus, vel vniuerſitatibus, in quibus vt immemorialis ſuffragetur vltra illas quæ antea ſufficiebãt præſentationes, etiam continuatæ non minori ſaltem quam 50. annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint authenticis ſcripturis probari debent, effectuatio illarum probari etiam debeat per authenticas ſcripturas, an vero poſſit etiam aliter probari, à numero 103. reſoluitur videri probabilius poſſe etiam aliter probari, maxime quoad poſſeſſionem.

In propoſito iuris patronatus immemorialis probatur ex ſcripturis, nempe per præſentationes effectuatas authenticis ſcripturis probatas per ſpatium 100. annorum, ſicut etiam per præſentationes effectuatas teſtibus, probatas per ſpatium 60. annorum, à num. 107. Quamuis alias verius ſit immemorialem non probari per inſtrumenta, à num. 111. vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

An requiratur per formam probatio præſentationum per ſcripturas, etiamſi probaretur eſſe de prædict. &c. n. 113.

Ius patronatus, quomodo probetur, & an probetur confeſſione, remiſſiue, n. 114.

Ius patronatus ex priuilegio reuocatum eſt per Concilium, n. 115. vbi ponitur declaratio S. Congregation. & num. 116. ponitur reſolutio Rotæ. Quod procedit etiãſi ſi in priuilegio habeatur ius patronatus competere non ſolum ex priuilegio, ſed ex vera & reali fundatione & dotatione, numero 117. vbi ponitur deciſio Rotæ.

Similiter ius patronatus ex priuilegio ſublatum eſt per Concilium, etiamſi in priuilegio dicatur, quod eſſet eiuſdem prorſus naturæ, & roboris ac ſi ex fundatione & dotatione competeret, n. 118. vbi ponitur declaratio S. Congreg. nec prodeſt immemorialis, n. 119. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Non loquitur Concilium hic de priuilegiis conceſſis ex cauſa oneroſa, num. 120. & ſeq. vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Ius patronatus de iure non acquiritur ex augmento, ſeu ſuppletione dotis, ſed requiritur, quod in totum Eccleſia dotetur, nec ſat eſt, quod non ſit commode dotata, n. 122. & ſeq.

Ius patronatus ex augmento dotis conceſſum, etiam per Papam, à 40. annis circa, ſubiicitur examini, & reuiſioni ordinarij, conceſſum vero ante annos 40. à confirmatione Concilij non ſubiacet d. reuiſioni, ſed firmum remanet numer. 124. vbi ponitur declaratio S. Cong. & n. 125. 126. & 127. ponuntur reſolutiones Rotæ circa dicta.

Ius patronatus non poteſt competere ex conceſſione, & priuilegio Epiſcopi, nu. 128. vbi ponitur declaratio S. Congr. & n. 129. & ſequen. ponuntur reſolutiones Rotæ, & numer. 132. reprobatur conſilium Menochij contrarium.

Quod procedit etiam Capella Eccleſiæ contra Zerolam, & praxis quam ipſe vidiſſe ait in contrarium procedit, ex eo quod ſolent aliquæ perſonæ emere Capellas in Eccleſia factas cum licentia Ordinarij, dando Eccleſiæ pretium ædificij, & ſoli Capellæ, num. 133. Quãuis aliqui tales contractus condemnent, tanquam ſimoniacos numero 136. Et ita eſt accipiendum quod dam dictum Laſſarte, P. Ledeſmæ. & Genuen. numero 137. & qui emit Capellam deberet dare iuſtum pretium, & valorem, ſaltem ædificij, &c. numero 140.

Non tamen placet dictum Laſſarte, & Ledeſmæ, & Philiarchi, quod habens Capellam, ſeu patronus alicuius Capellæ, poſſit illam vendere, &c. numero 138. & ſeq.

Ponuntur declarationes S. Cong. ex quib. ſupradicta confirmantur, & declarantur n. 141.

CIrca materiam † huius *cap. de Patronis*, qui ad 1
Beneficium vacans præſentant Ordinario per-
ſonam inſtituendam, & de iure patronatus, non eſt
opus multum immorari, cum de ea ſint celebres
& copioſi tractatus Rochi de Curte, Pauli de Cita-
dinis, Cæſaris Lambertini, & Io. Nicolai Delphina-
tis, ad quos, præcipue Rochum & Lamber. recurren-
dum eſt.

Et videndi ſunt † etiam vltra Ordinarios *in tit. de* 2
iure patron. Corraſ. *de Benefi. 4. part. c. vlt. & tex. 15. pag.*
1. & ibi Greg. Lopez, & Humada ad eum Did. Perez
in l. 1. & 2. tit. 6. lib. 1. ordin. Eſpino *de teſtam. gloſſ. 3. &*
4. Zerola *in praxi Epiſcopali, verb. ius patronatus*, Sil.
& alij Summiſt. *verb. ius patron.* Zechus *de benefic. &*
penſio. Eccleſiaſt. cap. 12. & Mand. Rodr. *q. reg. 2. tom.*
quæſt. 122.

Operæ pretium tamen duxi, † aliqua notare, præ- 3
ſertim ea, quæ per S. Concil. Triden. innouata repe-
riuntur.

Et in primis notandum eſt, † ius patronatus, cu- 4
ius varias diffinitiones adducit Roch. *d. tract. in prin.*
ex num. 2. Lambert. *1. part. 1. lib. quæſt. 1. art. 1. ex n. 11.*
Greg. ſ. Dida. Perez *d. l. 1. glo. 1.* & diffinit etiam Cor-
raſ. *d. cap. vlt. n. 4.* & Fuſcus *de viſitatione, lib. 2. cap.*
10. *num. 1.* eſſe ius non mere ſpirituale, ſed tempora-
le † potius annexum ſpirituali, *cap. quanto de iudic. &*
capit. de iur. patr. & docent Abbas. *in rubrica de iu-* 5
diciis num. 4. & ibi Decius *1. lectura, à numero 87. &*
2. lectura numero 85. & Ripa *numero 66.* idem Abb. *in*
d. cap. quanto numero 6. & ibi Felin. & Decius *numer.*
2. Sclua *de Benefic. 1. part. quæſt. 7. ad fin.* Rochus *verb.*
ius nu. 2. Corraſ *1. part. cap. 2. num. 7. & 4. part. c. vlt.*
numer. 5. de quo late Lambert. *lib. 3. quæſtion. 9. arti-*
cul. 1.

Eſt autem ſpirituali † annexum antecedenter, † 6
quia ordinatur ad præſentandum clericos ad Bene-
ficia Eccleſiaſtica, & præſentatio antecedit Benefi-
cij inſtitutionem, & adminiſtrationem, D. Thom. 22.
quæſt. 100. art. 4. Abb. Ripa, & Felin. ſ. Corraſ. *d. cap.*
vltim. num. 5. Redoanus *de ſimonia, part. 1. cap. 28. nu.*
1. Doct. Sahagun. de Villaſante *in d. c. quanto, n. 2. & 3.*
Vgolin. *de ſimonia, tab. 1. c. 34.* Man. Rodr. *in ſum. 2. tõ.*
c. 63. Vega. *2. p. c. 101. caſu 55.* & P. Ledeſ. *in ſum. 2. p.*
tract. 12. concluſ. 35.

Quæ tamen ratio † non videtur generalis, nam
ſecundum eam, non eſſet ſimonia vendere ius pa- 7
tronatus, ſine iure præſentandi ad Beneficia, vt in
iure patronatus hoſpitalis, fundari authoritate Epi-
ſcopi, &c.

Aliam rationem aſſignant Felin. † & Rochus *v-*
bi ſupra poſt Cardin. & Baldum, quod ideo dicitur 8
annexum ſpirituali, quia adhæret Eccleſiæ, quæ eſt
ſpiritualis, quam rationem adducit etiam Redoan.
ſupra.

Et ex eo quod eſt ſpirituali annexum, † in quo et- 9
iam ſimonia contrahitur, *c. quæſitum de rerum permu-*

tar ſit, vt non poſſit vendi, alioquin venditio ſit ſimoniaca, & nulla, c. nemini. 16. q. 7. d. c. iure, & c. querelam de ſimonia, & S. Concilium Trid. ſeſſ. 25. de reform. c. 9. verſ. nec dictum ius patronatus. Niſi cum vniuerſitate bonorum, † cum qua in emptorē tranſit
10 ius patronatus, cap. ex literis & c. cum ſeculum de iure patron. vbi Doct. late Rochus verb. ipſe velis, q. 21. cum ſeq. Paul. de Citadinis, 9. part. quaſt. 3. Lambert. 2. part. 1. lib. q. 5. per totum cum ſequen. Tiraq. de primogeniis, quaſt. 36. Couarr. lib. 1. var. cap. 13. num. 3. & 4. Gregor. Lopez in l. 8. tit. 15. pag. 1. Et Humada ad eum ibi Bern. Diaz reg. 401. & ibi Salcedo, Gratian. reg. 341. Fuſcus ſingul. 115. littera I. Zaualli. milleloquio 31. Menoch. de præſump. lib. 3. præſump. 90. numero vigeſimoquinto, & plures relati per Cenedum collect. 5. ad decretales.

Vnde infertur ad illam quæſtionem, † an cum hæreditate vendita, in emptorem tranſeat ius patronatus? in qua communis ſententia eſt tranſire, ex dict. cap. ex literis, & capite cum ſeculum, quia hæreditas eſt quid vniuerſum. l. bonorum, 2. ff. de verborum ſignificatione, l. hæreditas. ff. de petitione hæredit. ita Hoſtien. quem Abbas numero 13. & Doct. communiter ibi ſequuntur in dict. cap. ex literis, & Felin. in capite cauſam quæ, numero octauo de præſcrip. & in capite cum Bertholdus in fin. de re iudic. Rochus d. verbo ipſe vel is, quaſtio. 22. numero 40. Paul. de Citadinis d. quaſtio. 3. numero 11. de primogen. q. 37. Couarru. libr. 2. variar. capite 18. numero 8. Ferretus conſil. 179. numero 2. Salazar de vſu & conſuetudine capite 12. numero 7. Molina de Hiſpanorum primog. lib. 1. capite 24. numero 25. Ioſeph. Ludou. in communibus concluſionibus. titul. de iure patron. conclu. 3. Fuſcus de ſingul. 115. Gratian. d. reg. 341. numero 5. Humada ad Gregor. Lopez dict. l. octaua gloſſ. Nocius de contractibus, tit. de emptione & venditione, num. 41. Craſſus de ſucceſſ. lib. 2. art. tranſmiſſio. queſt. 30. numero & Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiſcopali curia Neapolitana, capite 61. n. 26. & communem teſtatur Lambert. d. quaſt. 5. art. 15. & videtur ſequi Achilles deciſi. 322. ſeu 9. de iure patron. & tenuit Rota in vna Lucana iuris patronatus, ſeu Capellaniæ 6. Nouem. 1598. coram Do. Lita,
12 in qua fuit reſolutum, † *Quod licet ius patronatus veniat, quando fit ceſſio, vel alienatio vniuerſalis reſpectu rei, vt quia fit venditio de caſtro, feudo, hæreditate, vel ſimilibus quæ ſub ſe vere vniuerſitatem continent, non tamen tranſit mediante ceſſione, ſeu venditione omnium bonorum, iurium, ſeu actionum, verbis generalibus, & vniuerſalibus facta, ni ſub tali ceſſione tale quid vniuerſale vere comprehendatur, cui adhæreat ipſum ius patronatus, vt puta villa, caſtrum, ſeu hæreditas, Innoc.* numero 2. & alij in cap. ex literis de iure patronat. *Et ratio eſt quia quando fit ceſſio, vel alienatio vniuerſalis reſpectu verborum reſoluitur in ſingularitates Rota* 1152. lib. 2. par. 3. diuerſor. *Nec obſtat* dec. *Putei* 351. lib. 2. *cum & donatio particularis patronatus, accedente conſenſu ordinarij fieri poſſit, Lamber.* 2. p. lib. 1. q. 4. artic. 1. & 2.

Contrariam tamen ſententiam, † (quæ mihi cer-
13 ta videtur) tenent Paulus de Eleazaro, Rofredus & Barbatia quos refert & ſequitur Lamber. d. quaſtio. 5. art. 15. & Ema. Coſta in cap. ſi pater de teſtamen. in ſexto, verb. Trebelliani 4. num. 7. & tenet etiam Bonifacius de Vitali. in Clem. ſi plures. §. fin. de iure patron. n. 12. Ex eo quod licet ius patronatus † tranſeat cum
14 vniuerſitate bonorum cui adhæ ret, etiam ſine ſpeciali expreſſione, non tamen tranſit cum vniuerſitate in qua rerum particularium, ſeu ſingularium eſt neceſſaria ſpecifica traditio, ſicuti eſt quando venditur hæreditas l. qui tibi, C. de hæred. vel actione vendita, alioquin ſequeretur, in ſpecie vendi ius patronatus contra d. c. de iure. cum alius, & Concilium Triden. ſupra.

Et vt recte inquit Coſta, hæres † vendendo hære- 15
ditatem non dicitur vere vendere hæreditatem, cum per aditionem deſierit eſſe hæreditas, & ſit effecta proprium patrimonium, ſed bona propria, quæ ante aditionem fuerant hæreditaria, & reuera ſolum eſt venditio vniuerſalis reſpectu verborum, quæ reſoluitur in ſingularitates, vt in d. Lucana quare venditis illis bonis, non intelligitur vendere ius patronatus, quia eſſet contra d. c. de iure.

Quod intelligitur, † quando ius patronus eſſet de 16
per ſe, principale, & diſtinctum, ſeu perſonale, nam ſi in hæreditate, ſeu bonis hæreditariis eſſet villa, ſeu caſtrum, cui ius patronatus adhæreret, & annexum eſſet, tunc ratione villæ, vel caſtri, in conſequentiam tranſiret in emptorem hæreditatis ius patronatus annexum ex dict. cap. ex literis, & cap. cum ſeculum, vt recte inquiunt Paulus, Bonif. Lambert. & Coſta ſupra.

Et an ius patronatus † tranſeat ad fideicommiſſa- 17
rium vniuerſalem, vide per Bart. Paulum, & Alexan. in l. quia perinde, verſi. reſtituta, ff. ad Trebell. Imolam, Alexan. & Rom. in l. ſi patroni in princ. eod. titul. paulum Alex. Iaſ. Decium & Curtium Iuniorem, in l. precib. C. de impuberum, Beroium in c. 1. de iure patr. à num. 15. Rochum d. verb. ipſe velis, q. 9. paulum de Citad. 9. p. n. 33. Lamber. 2. p. 1. lib. q. 2. art. 35. Aym. in Rubric. de legat. 1. à num. 59. Guiller. Benedic. in repet. cap. Raynutius de teſtam. verb. ſi abſque liberis n. 24. Ant. Gomez 1. tom. variarum cap. 5. num. 29. Couarr. d. c. 18. lib. 2. variarum, num. 8. & in d. cap. Raynutius §. 9. numero octauo Coſtam d. verb. Trebellianicæ, numer. 4. Eman. Suarez in theſauro receptar. ſententiarum, verb. patronatus ius, Didacus Perez d. l. 1. tit. 6. lib. 1. ordinam. gloſſa 2. padillam in rubrica C. de fideicommiſſis numero 25. Molinam dict. lib. 1. cap. 24. ex numero 5. Mieres de maioratibus 3. p. quaſt. 11. numero 9. Craſſum de ſucceſſ. §. fideicommiſſum, quaſt. 52. Ioann. Gutierrez de tutelis 3. par. cap. 29. num. 15. Zaualos. quaſt. 717. & P. Molinam de iuſtitia, tract. 2. diſp. 88. ad fin. & alios relatos per Cenedum d. collectan. 5. ad decretales, n. 4.

Et quidem in iure patronatus perſonali, † & non 18
annexo bonis, vera mihi videtur communis opinio quam relati, excepto Roman. vtroque Molina & Io. Gutierrez contrarium tenentibus ſequuntur, quæ ait non tranſire in fideicommiſſarium, argumen. d. l. quia perinde, verſ. reſtituta, nam quamuis ius patronatus tranſeat ad hæredes, etiā extraneos, non eſt quid hæreditarium, ſeu de corpore hæreditatis, nec tranſit tanquam ad hæredes; quamuis ex teſtantis iudi-
cio, & voluntate expreſſa, † poſſit fideicommiſſarius 19
conſequi ius patronatus, accedente licētia Epiſcopi, Lamber. ſup. ad fin. & Coſta n. 6. verſi. vlt. ſicut legatarius, &c.

Et in vna Aretina Capellaniæ Iun. 1584. † corā D. 20
Bubalo fuit dictum. *Ius patronatus non tranſire in fideicommiſſarium, & ita eſſe communem concluſionem & limitationem, Lamber.* ſup. nu. 8. *quod vbi pia cauſa eſt fideicommiſſaria in eam tranſeat ius patronatus eſſe opinionem ſuam ſingularem, & pati multas difficultates, nec applicari caſui de quo ibi (dato quod eſſet vera) in quo prius fuerat laicus ſubſtitutus, in quem clarum eſt non tranſmiſſe ius patronatus, &c.*

Vnde

Vnde ſubinfertur ad deciſionem † Rotæ in v-
21 na Alexand. Beneficij 29. Martij 1590. coram illuſtriſſimo Cardin. Mantica, in qua fuit reſolutum, *Præſentatum ab vxore, quæ à marito relicta eſt vſufructuaria omnium bonorum, præferri præſentato ab hærede, quia ius patronatus tranſit cum vniuerſitate bonorum, etiam ſine conſenſu Epiſcopi* d. cap. ex literis, & cap. cū ſeculum, *& ita etiam tranſit in vſumfructuarium omnium bonorum, quia huiuſmodi legatum intelligitur vniuerſale, nec obſtare* deciſionem 10. in fin. de iure patron. in nouis, *vbi habetur, quod præſentatus ab vxore, præferatur præſentato à marito cui fuit data villa in dotem, in qua eſt ius patronatus, quia illa non eſt deciſ. Rotæ, Sed opinio collectoris, &c. & ſecus eſt in creditore pignoris qui non lucratur fructus, &c.* Quæ dec.
22 accipienda eſt, † quādo ius patr. eſt bonis annexū, tūc enim vſufructuario bonorum, quibus ius patronatus eſt annexum, competit ius præſentandi, & nō hæredi ſeu domino, vt tenent Rochus verbo ipſe vel is. quaſt. 28. in fin. n. 64. Lamber 2. par. 1. lib. q. 10. art. 3. Reb. de nominatio. q. 17. nu. 55. alias 22. Molina de Hiſpanorum prim. li. 1. c. 24. n. 4. Baeça de decima tutori præſt. c. 23. n. 27. & Ioan. Gutierrez de tutelis, 3. par. cap. 29. num. 6.

Eſt enim vſufructuarius, † quaſi dominus. l. 4. de vſufructu, l. 1. § item Iuliano. ff. de remiſſio. ſeu quaſi procurator in rem ſuam à domino conſtitutus l. 1. in fin. cum l. ſeq. ff. vſufructuarius quemadmodum caueat, l. 1. §. fi. ff. de noui operis nunt. & ibi gl. recepta, verb. procuratorio, de quo poſt plures relatos Caſtillo de vſufructu, c. 20. & 32.

Nam ſi ius patronatus † eſſet hæreditarium per-
24 ſonale, & de per ſe, non tranſiret in vſufructuariū bonorum, quantumuis legatum eſſet vniuerſale, ſicut non tranſit in fideicommiſſariū vniuerſalem, vt dictum eſt, & ita accipiendus Gul. Bened. in q. theſauraria.

Secundo principaliter infertur ad illam, † quæſtio-
25 nem, an in confiſcatione bonorum veniat ius patronatus? de qua poſt alios agunt Rochus d. verb. ipſe vel is. quaſtione 29. ex nu. 65. Paul. de Citadinis d. 9. par. q. 20. n. 28. Lamber. 3. lib. q. 8. art. 8. Gigas in tra. de crimen læſæ maieſtatis. li. 2. rubrica de pœnis committentium crimen læſæ maieſtatis, quaſtione 4. Iulius Clarus §. fin. quaſtio. 78. numero octauo Ferretus conſil. 179. Bern. Diaz in pract. crim. can. c. 132. Coſta d. verb. patronatus ius Did. Perez d. li. 1. gloſſ. 1. 8. q. Simancas de catholicis inſtit. cap. 9. à n. 95. Fuſcus de viſitatione, lib. 2. cap. 10. numero 21. Molin. d. lib. 1. cap. 24. à n. 26. Mieres 3. par. quaſt. 11. & 4. par. quaſt. 23. nu. 74. Doct. Sahagun. in d. cap. quanto. de iudiciis à n. 27. & alij relati per Cenedum d. collectan. quinta ad decretales, numero 3.

In qua quæſt omiſſis opinionibus Doctorum re-
26 latis per Sahagun. † ibi qui ſatis varie & confuſe, in hac re loquuntur, diſtinguendum eſt, an ius patronatus bonis conſiſtat & adhæreat, an vero perſonale ſit & de per ſe principale & diſtinctum. Si ius patro-
27 natus bonis conſiſtit, & adhæret, dicendum eſt, † bonis propter crimen confiſcatis, ſiue per iudicem laicum, ſiue per Eccleſiaſticum, & ius patronatus illis annexum, in conſequentiā & acceſſorie confiſcatum cenſeri, & in fiſcum tranſire indiſtincte cum bonis confiſcatis, etiam quoad exercitium. ſicut ſi eſſet lis inter duos laicos, de bonis quibus ius patronatus adhæret, dicta per iudicem laicum, ad quem cognitio ſpectat, de bonis ſententia, eius virtute, in cōſequentiam tranſiret ius patronatus in victorē, venditiſque deinde à fiſco bonis in emptorem ſucceſſiue transferri, ex d. cap. ex literis, & c. cum ſæculum. Ita gloſſ. 1. in capite filiis & nepotibus, 16. quaſt. 7. quam ſequuntur Aufrerius de poteſtate ſeculari. reg. 4. falla. 21. Gigas d. q. 4. n. 6. Ioan. Nicol Delphinas de iure patron. lib. 2. n. 220. Coſta d. num. 7. in fin. & Sahagun ſupra, & plures relati per Rochus & Lambert. ſupra & Rocho magis placet in puncto iuris. Si vero ius † 28
patronatus perſonale eſt, & de per ſe principale, & diſtinctum, non includitur in confiſcatione bonorū, nec de per ſe iudex laicus poterit illud confiſcare ex defectu iuriſdictionis, & incapacitate, d. cap. quanto iudicius, ſed remanebit penes delinquentem, donec per iudicem Eccleſiaſticum priuatur, tanquam indignus d. gloſſ. 1. in cap. filiis & nepotibus, & gloſſ. in clementina paſtoralis, verb. ſubſtantia, de re iudicata, & poſt alios Gigas d. quaſt. 4. Coſta, & Sahagun ſ. quicquid dicat Ferretus ſ. qua ſententia priuatoria iudi-
cis Eccleſiaſtici ſecuta, † ſi ius patronatus eſt ſangui- 29
nis, & pertinet ad familiam, ſeu conſāguineos, & qui ſunt de genere, ad illos tranſibit iuxta diſpoſitionem fundatoris, ſi vero eſt hæreditarium, ad extraneos tranſmiſſibile euaneſcit ius patronatus, & Eccleſia remanet libera, quo caſu procedet, quod ait Simancas ſupra numer. 96. & ita docet Sahagun ſupra.

Non ſecuta vero tali ſententia † priuatoria iudi- 30
cis Eccleſiaſtici, tale ius patronatus hæreditarium, tranſiret ad hæredem ex teſtamen. vel ab inteſtato ipſius condemnati, eo defuncto, ad l. 4. tauri, & ibi D. maxime Tellum, num. 19. & de iure communi in terminis authen. ſed hodie C. de donat. inter virum,
præterquam † in crimine hęreſis, in quo ipſo iure eſt 31
priuatus iure patronatus ex cap. vt commiſſi. §. priuādi de hæret. li. 6. ibi, ac honoribuc quibuſcumque, & in dictis inf. 11. p. c. vlt. dub. 1. n. 3.

Sed circa ſupradicta aduertendum eſt, † quod li- 32
cet Doctores communiter teneant, vt ius patronatus tranſeat cum re vendita, ſeu alias alienata, non ſufficere, quod inhæreat rei particulari vt fundo, vel palatio, ſed oportere quod adhæreat vniuerſitati, id eſt, quæ abſque alia expreſſione contineat in ſe iura vniuerſitas, vt villa, vel caſtrum, quæ in ſe continet iuriſdictionem ho honore diſtrictam, &c. Abb. in d. c. ex literis numero 10. Rochus verb. ipſe vel is. num. 41. Lamber. d. quaſtio. 5. artic. 1. & 17. Gregor. Lopez in l. 15. tit. 5. pag. 5. gloſ. 4. Salcedo d. reg. 401. ampliatione 3. cum aliis.
Ego tamen exiſtimo, † ſatis eſſe adhærere acceſſorie 33
alicui fundo non ſolum qui vniuerſitatē conſtituat vulgo heredamiento. Couar. lib. 1. variar. capit. 13. nu. 3. & Salcedo ſupra. Sed etiam particulari, ſeu alij rei particulari, vt ſi fundans Eccleſiam, vel Capellam ſtatuat ius patronatus ſpectare ad dominum talis fūdi, vel palatij, &c. Tunc enim vendito, ſeu alienato tali fundo, vel palatio, acceſſorie, & in conſequentiam veniet ius patronatus, & in his terminis poteſt
procedere opinio † gloſſ. in l. in modicis ff. de contrahē- 34
da empt. quam ſequitur Rom. ſingul. 56. & alij relati per Lambert. Couar. & Salcedum ſ. quod ſentit Coſta. d. nu. 7. in fin. ibi, ſed eſſet annexum al cui villæ vel fundo. & P. Molina, de iuſtitia tom. 3. diſput. 620. numer. 6. ad fi. vbi ait, *Quod quando patronatus annexum eſt bonis aliquibus temporalibus, ſequitur bona illa tanquam adiunctum, & eſt contra, venditiſque bonis illis temporalibus cum eis tranſit, eſto plures emantur propter eam qualitatem adiunctam, quæ omnino eſt inuendibilis.* Alias fūdus ille, & palatium, eſſent neceſſario

inuendibilia, & inalienabilia, & facit quod tradit Coſmas Philiarcus *de officio Sacerd. ſecunda par. lib. 6. c. 9. ad fin.* de quo infra.

35 Et quamuis ius patronatus ſit inuendibile, † & pro illo non poſſit aliquod pretij dari, vt dictum eſt tamen hoc non tollit, quin cum illud eſt annexum bonis ratione illius bona pluris æſtimentur, & vendantur, quam alias, vt inquit P. Molina *vbi proxime.* Pretium enim rei attenditur conſideratis qualitatibus ipſius rei, &c.

36 Secundo notandum eſt acquiri hoc ius † patronatus, tam per laicos, quam clericos, tribus potiſſimum modis, fundatione ſcilicet, conſtructione, & dotatione, gl. *in capi. piæ mentis 16. quæſt. 7.* late Rochus *verb. Eccleſiam fundauit, & verb. conſtruxit, & verbo dotauit.* Paul. de Citadinis, *3. part.* Lambert. *1. par. 1. li. q. 2. cum ſequent. vſque ad 9.* Staphil. *de literis gratiæ, tit. de modo & forma impetrandi §. de iuris patronatus prærogatiua,* Rebuf. *in praxi 3. pa. ſignaturæ. verb. nec non iuris patronatus, num. 3.* Corraſ. *d. cap. vltim. num. 3. & 11. cum ſeq.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de reſeruatio. iuris patronat. li. 1 titul. 15. pag. 1.* & ibi Grego. Lopez, Did. Perez *d. l. 1. tit. 6. li. 1. ordinar. gloſ. 1.* Fuſcus *de viſitatione, libro 2. capitulo 10.* Nauar. *conſil. 7. de iure patronat.* Rochus Veronen. *de viſitatione. verb. de iure patronat.* Zerola *in praxi Episcopali, 1. par. verb. ius patronatus. §. 2.* & Zechus *dict. cap. 12. numero ſecundo & 3.* & poſt hæc Gonçal. *ad reg. menſium gloſ. 18. à n. 33.*

37 Circa quod S. Concilium Trid. *ſeſſ. 25* † *de reform. cap. 9.* ſic ſtatuit, *ſicuti legitima. &c.* vſque ad *verſ. ad hæc.*

38 Et declaratur primo, † quod licet ibi Concilium ſolum præſeruet ius patronatus, competens ex fundatione, vel dotatione, non excludit ius patronatus ex conſtructione competens, ſed ſub. *verb. ex fundatione* comprehenditur, ad tradita per Corraſium *d. c. vltimo num. 12.* Et apparet ex alio decreto eiuſdem Concilij *ſeſſ. 14. de reform. cap. 12* quod huic conſonat, & ita in terminis ait Zerola *d. §. 2. verſ. 3. fundatione,* & Menoch. *de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 90. à num. 6.* quamuis Gonçalez *ſup. à num. 50* cum Flamin. Pariſ. *de confiden. quæſt. 28. nu. 240.* dicat tit. conſtructionis includi ſub illis verbis, *aliaſve ſecundum iuris diſpoſitionem.*

39 Secundo declaratur, † quod fundare Eccleſiam proprie dicitur, qui fundum dat, ſeu aſſignat, in quo Eccleſia conſtruatur, ſeu ædificetur *c. Abbat. 2. 18. q. 2. & c. nobis de iure patron.* vbi Doct. Corraſ. *ſup. nu. 12.* & alij ſup. relati.

40 Vnde faciens in Eccleſia Capellam, vel † altare, non erit ſolus patronus illius, ſed etiam Eccleſia erit compatrona, & concurret in præſentando ratione fundi quem ponit, id eſt, el ſitio. Ita Abb. *in cap. ad audientiam, de Eccleſiis ædifican. n. 11.* dicens non eſſe ab alio tactum, & eſſe notandum, quia in multis locis propter inaduertentiam non ſeruatur, idem Abb. *in cap. cum Eccleſia Vulterana de elect. n. 8. circa fin.* Feli. *in c. cum venerabilis de excep. n. 37.* Rochus *verbo fundauit, quæſt. 10. & verb. conſtruxit, quæſt. 7. & verb. dotauit, quæſtio. 15.* Paul. de Citadinis *3. par. cauſa 1. n. 80.* & Lambert. *1. par. 1. lib. quæſt. 8. ar. 6.* & poſt hæc Gonçal. *gloſ. 10. à n. 9.*

41 Ait tamen Rochus *d. verb.* † *& dotauit, quæſt. 1. ad fi.* quod valeat conſuetudo vt Eccleſia non ſit compatrona ratione fundi, ſed præſentatio tantum ſpectet conſtruentibus & dotantib. Capellam, vel Altare, in ipſa Eccleſia, &c. Et ſequitur Lamber. *ibi num. 4.* ſubdens quoque ideo diceret, non ex inaduertentia, vt dicit Abbas non obſeruari; quod Eccleſia ratione fundi non ſit patrona Capellæ, vel Altaris, intus eam fundatæ, ſed ratione huius conſuetudinis, quam vidiſſe ſeruari ait num. præcedenti, & ita etiam videmus ſeruari in Hiſpania. Nam nunquam Eccleſia concurrit in præſentando ad huiuſmodi Capellas, &c. ſed conſtructor, & dotator, & eorum ſucceſſores tanquam patroni ſoli, ſequitur etiam Gonçalez *ſup. n. 13.*

42 Rurſus prædicta doctrina † non procederet, etiam ſecluſa conſuetudine, quando faciens Capellam ſolueret aliquid Eccleſiæ pro fundo, id eſt, el ſitio, vt ſolet fieri in Hiſpania, nam tunc non poteſt dici Eccleſiam ponere fundum, cum illi ſoluatur pretium pro illo Quod videtur poſſe fieri, nam permiſſio, & licentia ibi ædificandi, † videtur pretio æſtimabilis, &

43 non quod ſpirituale, & poſt hæc tradit Gonç. *d. gloſ. 10. n. 14 & 15.*

44 Tertio declaratur ſola fundat. † (hoc eſt fundi aſſignat.) non ſtatim quæri ius patron. ſed ſecuta cōſtructio. & dotatio. vel ab ipſo fundatore, vel ab aliis. Abb. *conſil. 106. 2. p.* Roch. *in princ. n. 3. & verb. fundauit, q. 2.* Corraſ. *ſup. n. 1* & Greg. Lop. *d. l. 1. gl.* . & vide Lamb. *1. par. 1 lib. quæſt. 1. art. 1. ſub n. 16. & 3. quæſt. articul. 1. & 4. quæſtio. artic. 1* Nam non poteſt quis dici patronus Eccleſiæ, quæ nondum eſt, forteque non eſt futura, *c. ad audientiam 2. de Eccleſiis ædifican.* & Corraſ. *n. 13.*

45 Eccleſia tamen, † ſeu capella incepta ædificari, ſeu poſito primo lapide cum conſenſu ordinarij, ſtatim etiam ante perfectionē videtur acquiri ius patronatus, licet non exercitium, & effectus ſtabilis procedet ex adimpletione cauſæ quam facit, Lamber. *d. q. 4. ar. 9.* Si enim pœnituit, & reliquit ædificium, non acquiritur ei ius patronatus, ſed perficienti, Paul. de Citad. *3 p. cauſa 1. q. 14* & Gregor. Lopez *dict. lib. 1. gloſ. 5.*

46 Nam licet tale ædificium inceptum non † poſſit adhuc dici Eccleſia, vel Capella proprie, tamen ex quo cum authoritate ordinarij eſt inceptum, eſt locus pius, & religioſus, maxime ſi ibi eſt fixa Crux, &c vt *in cap. nemo 9. de conſecratione diſtinct. 1.* Durandus *de ritib. li. 1. c. 2. n. 7.* & ſic in illo cadit ius patronatus.

47 Et addit Lamber. *ſup.* † quod ſi dos daretur in limine fundationis Eccleſiæ, vel poſt ante tamen conſecrationem, & etiam ante perfectionem ædificij, adhuc diceret cadere exercitium iuriſpatron. vt præſentetur Rector, ſaltem pro adminiſtranda dote, licet non quoad alia, &c.

48 Eccleſia etenim incepta † ſtatim capax eſt dotis, iuxta dicta, & ſic dos in ſpecie aſſignata, & donata ante affixionem primi lapidis, ſtatim poſt illius affixionem ei acquiritur abſq; traditione ad *l. fi. C. de Sacroſanct. Eccleſiis.*

49 Nec obſtat † quod Eccleſiæ conſtruendæ quæ non eſt, non poteſt fieri donatio *cap. Abbate de re iudicata 6. & d. cap. ad audientiam 2.* & ibi Abb *num. 3.* & Rota in Gienen præſtimonij infra relata. *vltim. par. cap. 2. num. 195.* Quamuis Eccleſia nondum conſtructa, poſſit etiam hæres inſtitui, & ſibi legatum relinqui. *cap. 3. de teſtamen.* & ibi Abb. *num. 2.* & Imola *nu. 5.* Guli. Benedic. *in repet. cap. Raynutius, de teſtamen. verb. & Soboles quam geſtabat in vtero, nu. 52* & Mieres *de maioratib. 1. par. quæſt. 36. nu. 3.* & fuit reſolutum coram D. Orano, in vna Sutrina Monaſterij de anno 1598. cuius differentiæ rationem tradunt poſt Bart. Abb. Guli. Benedic & alios ſupra. Nam reſpondetur id non procedere in dotatione † ex cauſa dotis, quæ recte poteſt fieri Eccleſię conſtruendę, non ſolum obligando ſe dotaturum, & traditurum, ſed etiam ſtatim aſſignando, & donando bona pro dote, vt *in d. cap. nemo,* vbi Archid. & Domin. explicantes illud verbum, *Diffiniat,* id eſt, *diffinitiue tradat,* vel, *ad tradendum per publicum inſtrumentum ſolemniter ſe obliget,* & Rochus *d. verb. & dotauit, qu. 7.* Lambert. *d. 1. par. 1 lib. quæſt. 5 art. 10.* non vt ſtatim acquiratur Eccleſiæ, ſed cum fuerit ædificata; vel ſaltem incepta, ſicut Eccleſiæ conſtruendæ poteſt concedi priuilegium, non vt ſtatim ſit priuilegiata, ſed poſtquam fuerit conſtructa, Abb. *in d. cap. ad audientiam numer. 2.* ſic intelligens tex. *ibi,* & Guido Papa *deci. 267. & ibi, add.* Ranchini, & Guli. Benedic. ſup. *n. 15.* & alij.

51 Quarto declaratur ſub conſtructione, † ſeu fundatione, comprehendi etiam reædificationem, ex qua cum Eccleſia eſt penitus deſtructa ſeu diruta, ita vt noua conſecratione indigeat, acquiritur ius patronatus perinde ac ſi ab initio conſtrueretur, quamuis reficiens Eccleſiam non penitus deſtructam, non efficiatur patronus, ita gloſ. *in cap. 3. de iure patronat.* quam D. ſequuntur. Staphil. *ſupra nu. 6. & 7* Rochus *verb. conſtruxit, quæſt. 8 num. 12.* Lambert. *1. par. 1. lib. qu. 6. art. 3.* Mandoſ. *d. tit. de reſeruat. iuris patron. verſi. magna eſt diſput.* Greg. Lopez. *d. l. 1. gl. 3.* A. Rochus Veronen. *ſupra,* Zerola *d. §. 2 ad fin.* (Qui tamen aliquantulū variat. *2. par. verb. Eccleſia 9. 9.*) Rota in vna Regimen. Archipresbyteratus 13. Ianuar. 1553. coram Domino Anto. Auguſt. in qua fuit reſolutum. *Ius patronatus conceſſum a Papa ex cauſa reparationis Eccleſiæ, quaſi collapſæ, eſſe reuocatum per reuocationem conceſſionum iuris patronatus, præterquam ex dotatione, & fundatione, quia Eccleſia non erat reſtituta à fundamentis, vnde non poterat dici ex fundatione, ſed ex priuilegio, &c.* Et in vna Boronien. iuris patronatus, vigeſimonono Martij *milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto,* coram D. Robuſterio, quæ eſt *1. par. diuerſor. deciſ. 159. numero primo & 2.* & in vna Peruſina de Confinio, tertio Decembris *milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto* coram D. Blancheto quæ eſt eadem *1. part. deciſ. 306.* & in vna Valentina parochialis de Coſentayna 26. Ianu. 1581 coram D. Seraphino quæ eſt *2. par. diuerſ. deciſ. 269 numero ſecundo,* & in Placentina parochialis de Mirabel infra adducta *numero 117.* & in Patauina de qua infra *numero 121.* & in Valentina de Carletis infra relata *numero centeſimo vigeſimō ſeptimo* Et ita eſt accipiendus, Menochius. *d. præſcrip. 90. n. 6.* dicens acquiri ius patron. reædificatione & poſt hæc tradit Gonc. *d. gloſ. 18. n. 53.* allegans etiam deciſ. Sarcan. & Comſpanan. de quibus infra *n. 122.*

52 Quinto declaratur ita demum acquiri ius † patronatus ex dotat. ſi ſit congrua, & ſufficiens, nam dotās inſufficienter, non efficitur patronus, gloſ. *in capit. quicunque 2. 16. q. 7.* Abb. *in cap. ad audientiam 1. de eccleſ. ædifican. nu. 4.* Roch. *verb. & dotauit, q. 8. & 9.* Lambert. *1. p. 1. li. q. 5. art. 12.* Greg. Lopez *d. l. 1. gloſ. 3. & 5.* A. Roc. Veronen. *ſup.* & Rota *deciſ. 528. ſub n. 2. par. 2. diuerſ.* & cenſuit S. Cong. Concilij vt in ſeq. declaratione ſuper *c. 4. ſeſ. de refor.* dotans inſufficienter quod arbitrabitur ordinarius, non acquirit ius patronatus, ſed dicitur benefactor.

53 Quod procedit, † etiam ſi dos minus congrua ſit aſſignata, cum conſenſu Epiſcopi, illam approbantis pro congrua, Rochus *dict. quæſtion. 9.* quicquid dicat Lamber. *ibi, art. 13.*

Si tamen concurrunt plures † in dotatione, dantes ſimul dotem competentem, licet inæqualiter & ſinguli non dent dotem competentem, omnes æqualiter patroni ſicut etiam quando plures concurrunt in fundatione, & conſtructione, Abb. *d. num. 4. & in rubrica de iure patron. nu. 6.* Rochus. *d. verb. & dotauit, quæſt. 12.* Lambert. *1. par. 1. lib. quæſt. 3. ar. 5.* Corraſ. *d. cap. vlt. n. 14.* Greg. Lopez *d. gloſ. 5.* & A. Rochus Veronen. *ſup.* & cenſuit S. Congreg. vt in ſequen. declaratione, ſuper *d. cap. 4. Quando concurrunt plures in dotatione, licet æqualiter non contribuant, omnes efficiūtur patroni, etiamſi ſufficientem dotem ex ſe ſinguli non conferant, dummodo Eccleſia habeat dotem competentem, quia ex quo ille qui plus contulit, admiſit alium ſecum, videtur ipſi communicare ius ſibi competens in illo patron.*

54 Sexto declaratur, † acquiri ius patronatus ex dotatione Eccleſiæ, etiam iam conſtructæ, & etiam iam conſecratæ, quando eſſet ſine dote & cum conſenſu Epiſcopi id fieret, Innoc. *in rubr. de iure patron.* Cardin. & Abb. *n. 9. in cap. 3. eodem tit.* idem Abb. *conſil. 59. 2. par.* Selua *de Benefi. 1. par. quæſt. 5. circa fin. n. 18.* Rochus *verb. & dotauit, quæſt. 2. & 3.* Lambert. *1. p. 1. li. q. 5. ar. 15. & quæſt. 6. art. 1.* & Greg. Lopez *d. l. 1. gl. 3. & 6* dicentes communem, A. Rochus Veronen. *ſupra,* & Zerola *2. p. verb. ius patron. ſub §. 13.* Rota *d. dec. 528. p. 1. diuerſor. & deciſ. 99. p. 2.* Circa quod vide infra *6. not. à n. 122.*

55 Quamuis contradicat gloſ. *in cap. piæ* † *mentis 16. quæſt. 7.* quam ſequitur Felin. *in d. cap. cum venerabilis de except. n. 37.* dicens quod ad hoc vt quis ſit patronus, requiritur aſſignatio dotis, tempore fundationis, non poſt. Et eſt declaratio S. Congreg. Concilij ſuper *d. ca. 4. ſeſſ. 21. de reform.* quæ ſic ait.

56 † *Cong. Concilij cenſuit, quod Eccleſia matrix, ſeu parochialis, non acquirit ius patronatus in Eccleſia fūdata intra ſuos limites, niſi de ſuo aliquid contulerit, nec obſtat ſi diceretur, quod oblationes futuræ, ſunt loco dotis, quia ad hoc vt acquiratur ius patronatus, requiritur quod aſſignatio dotis fiat tempore fundationis, & non poſt, & limitatur quando Eccleſia ex neceſſitate populi conſtruitur, vt* capit. ad audientiam de Eccleſiis ædifican. *quo caſu erunt loco dotis, & ſic dotans, & Rector Eccleſiæ erunt ambo patroni vt* d. cap. ad audientiam Et alia quæ ait, *Congreg. reſpondit Epiſcopo Montis Regalis, quod ſi ipſe iudicauerit,*

57 † *dotem quæ à quodam laico promittebatur, iunctis obuentionibus (nam ex neceſſitate populi conſtruenda erat,) eſſe ſufficientem pro Eccleſia parochiali de nouo erigenda, in terminis huius decreti illam erigat, & Presbytero qui nominatur, ſi per examen illum idoneum ad regendam Eccleſiam inuenerit, conferat ſine concurſu, pro hac prima vice. Vnde ait S. Congregatio ad acquiſitionem iuris patronatus, dotem debere aſſignari tempore fundationis, & non poſt, niſi quando ex neceſſitate populi conſtruitur Eccleſia.*

58 Sed reſpondetur id ſolum † procedere in ſpecie, de qua ibi, in qua oblationes futuræ non poſſunt dici dos, niſi quando ex neceſſitate conſtruitur Eccleſia, quia illæ non dantur ab Eccleſia matrice, ſed eo ipſo quod Eccleſia parochialis eſt fundata, ad illam de iure pertinent, & non ad matricem. Et illa ratio non eſt applicanda ad caſum quando, dotatur Eccleſia conſtructa, quæ erat ſine dote.

59 Septimo declaratur, † quod licet ex dotatione acquiratur ius patron non tamen ex ſimplici donatione legato, vel largitate bonorum, niſi hæc fiant pro dote, tacite, vel expreſſe, quia ſimpliciter donans

vel legans, videtur potius benefactor, quam dotator & acquiſitor iuris patronatus, & iura indulgent ius patron non benefactori, ſed dotanti, dict. cap. ſili. 16. quaſt. 7. tradit poſt alios Rochus dict. verb. & dotauit, quaſt. 6. Lamber. 1. part. 1. lib. q. 6. ar. 1. & 2. Greg. Lopez d. gloſ. 5 & Zechus d. cap. 1. nu. 12. verſi. notandum autem, & fuit tentum per Rotam in vna Imolen. iuris patron. 7. Iunij 1577. coram D. Cantucio, quæ eſt 2. p. diuerſ. deciſ. 167. num. 3. Et in vna Aretina Capellaniæ, ſeu iuris patron. 16 Decembris 1594. &
61 10. Mar. 1595 coram † D. Seraphino fuit reſolutum, Ius patronatus competere ex dotatione, non ex donatione, quia tunc potius eſt benefactor quam patronus, & donator, vt in d. deciſ. 167. & ſic ius patron. potius competere hoſpitali, cui donata fuerunt bona, vt poſſet habere Capellanum, qui pro ipſius donatoris anima celebraret, ex quibus dotata fuit Capellania, quam ipſi donatori, cũ non conſtet donaſſe pro dote, & teſtes deponentes de auditu, & publica voce, & fama, & patronatus pratenſa familia donatoris, nihil facere, non cõcurrente quaſi poſſeſſione praeſentandi, Caſſador. deciſ. 2. de probatio. Puteus deciſ. 60. lib. 1. maxime ſi deponunt per verbum praeſentis temporis; & ſic non probant de tempore ante motam litem, Abb. in cap. licet de teſtibus numero 3. & magis credi aliis teſtibus, in contrarium deponentibus de publica voce, & fama, pro hoſpitali habentibus concurrentem quaſi poſſeſſionem praeſentandi pro hoſpitali, & vltimum ſtatum, qui ſolet attendi ad iudican. qualitatem Beneficij, Puteus deciſ. 189. & 192 li. 1. Decius conſil. 126. &c.

Vnde male ait Menoch. d. praſumpt. 90. n. 6. acquiri ius patronatus ex ditatione.

62 Octauo declaratur † quod fundans, conſtruens, vel dotans Eccleſiam, ſeu Beneficiũ, acquirit ius patron. etiamſi illud non reſeruauerit, dummodo expreſſe non remiſerit, cap. nobis de iure patron. & eſt receptiſſima concluſio, Staphi. d. ti. de modo, & forma impetran. 5. de iuris patron. prarogatiua, n. 5. & poſt alios Rochus verb. & Eccleſiam fundauit. quaſt. 8. n. 12. late Lamber. 1. par. 1. lib. quaſt. 2. art. 4. Gregor Lopez d. l. 1. gloſ. 6. Flam. Pariſ. de confiden. quaſt. 28. n. 231. Zerola ſic intelligendus d. verb. ius patronatus §. 2. in princ. Marc. Anton. Genuen. in d. praxi cap. 61. n. 14. & Rota deciſ. 5. de iure patron. in antiq. & d. dec. 167. n. 4. quicquid in contrarium ſcripſerit Paul. de Citad. 3. p. can. 2. q. 5 ex n. 12.

63 Fundans tamen Eccleſiam, ſeu Capellam, † poteſt in totum, vel pro parte remittere ius patronatus, & limitate illud inducere in præiudicium hæredum, vel deſcendentium, vt ſibi placuerit, cap. ſignificauit de teſtib. c. 1. de iure patron. in 6. vbi Archid. & alij. Bald. in l. 2. C. de in ius vocan. Rochus verb. ipſe vel is, num. 18. Lamber. 2. par. 1. lib. quaeſtio. 2. artic. 2. & 4. Rota in vna Cremonen. iuris patron. 18 & 21. Maij 1578. coram D. Robuſterio quæ eſt 1. part. diuerſ. deciſio 385.
64 vbi tamen Rota id intelligit, † Si fundator expreſſe excluſiſſet haredes vel limitate, & taxatiue induxiſſet ſolummodo pro talibus, non autem quando ſimpliciter exprimit, & nominat aliquos patrones, nam non ideo excludit ſe ipſum, & ſuos haredes, & conſ. Anchar 81. quod ait communiter receptum, & Calder. 4. de iure patron. qui negant, quod ipſe fundator, & ſui haredes, fuerint vnquam ab illis nominatis excluſi, quinimo, ab initio cum illis incluſi, nam prouiſio hominis, non facit ceſſare prouiſionem legis, &c. contra conſilium Gemin. quadrageſimũ quintũ qui ait, quod expreſſio aliquorum patronorum cenſetur facta ad excluſionem aliorum, &c. Et iſta deciſ. Rotæ fuit bis confirmata coram D. Seraphino, nono Iunij & 25. Nouembr. eodem anno 1578.

Sed conſil. Gemin. videtur & menti fundatoris, 65
& praxi, † maxime in Hiſpania conformius, & conſonat conſil. Calder. 5. dict. tit. de iure patr. & accedit doctrina Lamber. 2. p. 1. l. q. 2. art. 4. n. 6. vbi ait, quod ſi facta fuiſſet reſeruatio per patronum pro ſe, & hæredibus ſui ſanguinis, non tranſiret ad extraneos, maxime ſi apponeretur dictio tantum.

Si tamen fundator relinquat ius patronatus filio 66
ſuo, † & deſcentibus, & ille decedat ſine deſcendentibus relicto hærede collaterali, vel extraneo, vt in terminis d. conſ. Anchara. tunc ius patronatus tranſibit in talem hæredem, ex quo filius deceſſit ſine deſcendentibus, & caſus iſte tanquam omiſſus, relinquitur diſpoſitioni iuris communis. l. commodiſſime ff. de lib. & poſth. & ius patro. fit liberum l. qui ſolidum § pr. a tuum, ff. de lega. 2. Achil. deciſi. 300. ſeu vnic. de donatio. Gama. deciſ. 193. & ibi add. Flor. Menoc. conſ. 90. n. 109. l. 1 Spino de teſtam. gl. 19. n. 57. & idem erit in ſimilibus caſibus. Et ſic poterit procedere d. conſ. Anchar. & quod cum eo tradit Rochus d. verb. ipſe vel is n. 19. & ita intelligit Lamber. dict. quaeſtione ſecunda articulo 5.

Vnde etiamſi fundator † reſeruaret ius patronatus 67
ſibi, vel alii, verbi gratia, Petro tranſiret ad eius hæredes ex teſtam. ſeu ab inteſtato, Calderin. d. conſ. 4. de iure patr. Anchar. d. conſ. 81. Roch. verb. Eccleſiam fundauit q. 8. in fi. & Lamber. d. art. 4. & 5. niſi illa reſeruatio eſſet facta, cum aliqua qualitate, vel expreſſione, per quam vellet ius patronatus durare tempore ſuo, vel nominati, & non vltra, Lamber. d. art. 4. n. 5.

Licet autem à princ. poſſit fundator remittere † ius 68
patronatus, vel illud ordinare prout voluerit, eo tamen in eſſe deducto, & perfecto authoritate ordinarii, non poteſt illud reuocare ſeu mutare, nec tollere ab eis quos voluit eſſe patron. &c. Roch. verb. ipſe vel is, n. 33. Lamber. 1. p. 1. l. q. 4. art. 10. n. 4. & 2. par. q. 1. art. 21. n. 5 & Rota deciſ. 228 ſub. num. 1. p. 1. diuerſorum.

Vnde etiamſi reſeruauit ius patronatus † ſibi, & fi- 69
liis, & deſcendentibus ſuis, aut conſanguineis, ſeu illius de parentela, non poterit illud renuntiare, ſeu transferre in alium, in præiudicium filiorum, & deſcendentium, aut conſanguineorum, licet in hoc contra teneat Roch. d. verb. ipſe vel is, q. 33. n. 72. & Lamber. 2. p. 1. l. q. 2 art. 6. & art. 8. n. 7. Et noſtra ſententia comprobatur ex eo, quod in ſimili de feudo, & emphiteoſi accepta à parte, pro ſe & filiis, cum communi, tradunt Iaſ. in l. 2. C. de iure emphyt. q. vlt. à n. 207. Couar. l. 2. variar. c. 18. n. 2. Alu. Valaſcus de iure emphyt. qu. 49 n. 6. & nouiſſime Rodr. de annuis redditibus l. 2. q. 22. n. 37. & ſeq. & alij relati Ant. Gab. concluſ. 2 de iure emphit. n. 6. & 44.

Et à fortiori, † id non poterit facere patronus ſuc- 70
ceſſor, vt tenet Franc. in c. 1. de iure patr. in 6. ſub. n. 4. cum Arch. ibi, Roch. d. q. 33. n. 72. & 73. & Cou. d. c. 18. n. 10. & Molina de Hiſpanorum primog. l. 1. c. 24. nu. 35. cũ aliis quos referunt. Quicquid contra teneant Calder. conſ. 19. de iure patr. & Lamb. vbi proxime, quorum ratio quod tunc transfertur ius gradatim, de patre in filium, vnde ſtãte primo gradu ceſſat ſecundus, & ſic viuante patre filius nullam poteſtatem habet in iure patronatus. &c. ſolum probat quod viuente poſſeſſore ad eius vitam, renuntiatio ſeu translatio iſta fieri poſſit abſque ſequentis præiudicio, vt per Couarru. ibi, & comprobatur ex eo, quod de feudo, ſeu emphyteoſi antiqua ſine controuerſia tradunt Doctores, vt per Iaſ. & Anton. Gabr. ſup. Iul. Clarum, §. emphyteoſis qu. 16. & §. feudum. q. 41. Pinel. in l. 1. C. de bonis mater. 3. p. n. 97. & ſeq. & Valaſ. ſup. d. n. 6. & 9 & alios, illudque verum exiſtimo etiam vbi patronus ius patr. dedit, ſeu renuntiauit Eccleſiæ cuius patronus erat, vt in ſpecie dicto conſilio Calderin. nam eadem militat ratio, licet dubitat Couarru. ſupra.

71 Nono declaratur ius patron. acquiri † ex prædictis cauſis, interueniente authoritate, & conſenſu ordinarij, non alias, d. cap. nobis, & ibi Dd. de iure patron. Calder. conſ. 5. eodem tit. Staphil. ſup. n. 1. 2. 6. & 7. Selua 1. p. qu. 6. Roch. verb. pro eo quod de diœceſani conſenſu, Lamber. 1. p. 1. l. q. 2. art. 3. cum ſeq. vbi late de hoc Corraſ. d. c. vlt. n. 3. 4. & 13. Mandoſ. dict. tit. de reſeruat. iuris patron. verſ. magna eſt diſputatio, Greg. Lopez d. l. 1. gloſ. 6. Did Perez d. l. 1. q. 3. Fuſcus de viſitatione, l. 2. c. 10. n. 5. Nauar. d. conſil. 7. de iure patron. A. Rochus Veronen. ſupra, & Zerola d. §. 2. Rota deciſ. 222. & 223. n. 3. p. 1. diuerſo. & in cauſa Imolen. iuris patron. 18. Nouembr. 1578 coram D. Cantucio, quæ eſt 2. p. diuerſ. deciſ. 85. in qua fuit reſolutum. Abbatem habentem poteſtatem dandi licentiam ædificandi Eccleſias intra ſuam parochiam, in quandam conſequentiam, habere etiam facultatem praeſtandi authoritatem & conſenſum creationi, & acquiſitioni iuris patron. cum regulariter non ſoleant Eccleſia ædificari ſine acquiſitione iuris patron. & ſic poteſtas dandi licentiam conſtruendi Eccleſiam: trahit ſecum tanquam quod conſecutiuum, poteſtatem conſentiendi acquiſitioni iuris patron. & dict. poteſtas dandi licentiam ædificandi Eccleſiam, videtur concedi ad finem, vt ædificans acquirat ius patron. &c. Et fuit firmatum 23. Mart. 1579. vt in deciſ. 99. ead. 2. p. Rota etiam in vna Toletana iuris patron. decimooctauo Mar. 1602. coram Domino meo Corduba.

72 Qui conſenſus ſufficit, quod interueniat † ex poſt facto, Roch. d. verb. pro eo quod, q. 4. Lamber. 1. p. 1. l. qu. 12. art. 12. Corraſ. ſupra n. 25. & Rota in Aquen. iuris patron. 7. Nouemb. 1601. infra relata vltima p. ca. 2. n. 210.

Et an præſumatur iſte conſenſus interueniſſe, vide
73 † Seluam ſup. Lamber. d. q. 2 art. 7. Mandoſ. conſ. 32 n. 5. & 6. Maſcar. de probat. concluſ. 416. n. 4. & Menoch. d. libro 3 praſumpt. 90. n. 18. & l. 6. praſumpt. 79. numero 4.

74 Et in vna Romana iuris patro. † 10. Mar. 1595. corã illuſtriſſimo Mellino fuit reſolutum. Aſſenſum ſuperioris in ædificatione Capella ad effectum iuris patron. probari ex diuturnitate temporis ædificatione Capella, cum inſigniis & armis viſitatione Superioris Capella, vti de iure patron. & prouiſione Papa, vti de iure patronatus, Calderin. conſ. 12. de iure patron. Rochus verb. pro eo quod, n. 19. Lamber. l. 3. q 5. art. 4. Ripa in c. cum Eccleſia Sutrina, nu. 97. de cauſa poſſ. Caputaquen. dec. 158. p. 2. &c. Et in vna Lucana Capellæ 20. Iunij 1567. coram D. Seraphino fuit etiam reſolutum, Conſenſum interueniſſe in fundatione, vel donatione ad acquiren. ius patron. ex curſu temporis praeſumi, &c. Zerola in dict. praxi parte ſecunda verbo Eccleſia, §. quinto.

75 Vicarius autem Epiſcopi, † ſine ſpeciali mandato non habet authoritatem ad reſeruationem iuris patronatus, Calder. conſ. 3. de officio Vicarij, Ferret. conſ. 327. 343. & 344. Sbrotius de Vicario Epiſcopi, l. 2. q. 31. quem vide, Zerola in praxi 1. p. verb. Vicarius. §. 11. 13. Rota in d. Placentina parochialis de Mirabel infra adducta n. 117 ſicut etiam Vicarius, ſine ſpeciali mãdato, non poteſt confirmare † donationem iuris patronus, Calder conſ. 1. de offic. Vicarij, Rebuffus in 76
forma Vicar. n. 184. Ferre. & Sbrotius ſup. & tenuit alias Rota, Et quod confirmatio donationis † iuris patronatus obtenta à Legato Apoſtolico, cum narratiua quod 77
acceſſerat authoritas Ordinarij, fuit iudicata inualida, & ſurreptitia, quia non authoritas Ordinarij, ſed Vicarij acceſſerat qui non poteſt confirmare, Rota deciſ. 2. de confirmatione, vt ibi in nouis, Decius in ca. 1. eodem. tit. nec obſtat clauſula, quorum tenores, & ſupplentes, quia non poſſunt ſupplere, & tollere vitium non narratum, & falſitatem illorum. &c.

Et an, † & quando præſumatur facultas Vicarij, qui
iuri patronatus conſenſit, vide d. dec. 98. p. 1. diuerſor. 78
ex n. 7.

Capitulum vero ſede vacante, † poteſt dare licentiam volenti ædificare Eccleſiam, vt fiat patronus, 79
Calder. conſ. 3. de iure patrona. Pauinus de offic. & poteſtat. Capituli ſede vacante 5 quaeſtione ſecunda parte n. quinto.

Et an regulares poſſint ædificare ſine licentia Ordinarij, † vide Emanuelem Rodriguez, qu. reg. 2. tom. 80
q. 49. art. 3.

Tertio notandum eſt, † quod licet Concilium Trid.
d. c. 9. præſeruet ius patronatus competens ex funda- 81
tione, vel dotatione, non refutat illud, quod alias poteſt probari ſecundum regulas iuris communis, vt patet ex illis verbis Concilij, Aliaue ſecundum iuris diſpoſitionem. Quod ſæpe Rota cenſuit, & tradunt Hiero. Gabr. conſ. 192. & 198. l. 2. & Menoch. conſ. 241. à n. 1. præſertim n. 7. l. 3. & conſ. 336. à n. 1. l. 4. & d. praeſump. 90. à n. 9. & facit deciſ. in cauſa Tuden. iuris patron. 13. Iun. 1572. coram D. Lancelloto, quæ habetur 2. p. diuerſor. deciſ. 331. & dec. 798. p. 1. ſub. n. 4. vbi habetur, quod in his, in quibus non præſumitur vſurpatio, immutatur per Conciliũ, ſed relinquitur in diſpoſitione iuris communis, & tradit Gonçalez gl. 18. à n. 54.

Vnde non ſolum ius † patronatus probatur ex im-
memoriali, Hier. Gabr. ibi, & Valaſcus conſultatione 82
163. 2. p. quæ probat legitimum titulum ex fundatione, vel dotatione, Abb. in c. querelam de elect. n. 9. Fel. in c. cauſam, num. 6. de praeſcrip. Mohed. deciſ. 3. de iure patr. alias 254. Rota deciſ. 214. & 220. l. 2. & 243. & 254. l. 3. par. 3. diuerſ. & in Pampilonen. Beneficij de anno 1557. ſup. relata 5. p. c. 1. num. 551. Marc. Ant. Genuen. c. 61. num. 16. & poſthæc Gonçal. ſup. num. 44. & Concilium ibi, Siue ex multiplicatis praeſentationibus &c.

Sed etiam ius patronatus antiquum, † probatur per
famam, concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione 83
præſentandi ſecundum iuris diſpoſitionem, Achil. dec. 4. n. 10. & 6. de iure patr. Put. dec. 60. & 140. in fi. l. 1. Rota dec. 481. l. 3. p. 3. diuerſor. & in Imolen. iuris patro. 28. Maij 1584. quæ eſt 1. p. diuerſ. deciſ. 792. & in Aretina Capellæ ſeu iuris patron. de qua ſupra numero 61. Maſcar. de probat. concl. 959. à numero 19. Gonçalez ſupra numero 56. cum aliis infra adducendis, & in iure conferendi diximus ſup. c. 5. à n. 144. Quamuis etiam ſolam famam ſine poſſeſſione probare ius patronatus, in antiquis velit Menoch. d. conſ. 336. nu. 14. & 15. l. 4. & d. praeſump. 90. nu. 11. contra quem etiam eſt dec. Rotæ in Braccaren. parochialis, 1. Iul. 1592. ſup. relata c. 5. n. 41. Ita vt non † cenſeatur reuo-
catum per Concilium, vt fuit reſolutum in cauſa 84
Tiraſonen. iuris præſentandi, 5. Maij 1593. coram D.

Penna,& poſtea 24.Ianuar.1594. coram D.Lita, vt in dec.ſeq.

Tiraſonen.iuris præſtand.die Mercurij 5. Maij 1593.

*Fvit conclusum, ius præſentandi ad portiones competens Cap.Eccleſiæ Tirasonen.non fuiſſe reuocatum per Concil.Trid.*ſeſſ.25.c.9.*nam licet Concil.præſeruet ius competens ex fundatione, vel dotatione, non refutat illud quod aliter poteſt competere, & probari ſecundum reg.iuris communis, vt patet ex illis verbis*, aliaſue ſecundum iuris diſpoſit. *quod ſæpe Rota cenſuit & tradunt Gab.*conſ.198 l.2. *& Menoch.*conſil.241.n.1 & ſeq.l.3. *Cum autem hic conſtaret de longæua quaſi poſſ. capit.Tirason.præsentandi ad varias Eccleſiarum B. Mariæ S.Mich.& S.Bart.vna cum portionibus annexis, probata per teſtes deponentes de publica voce, & fama ſatis ſufficienter dicitur probatum ius præſentandi, ſecundum iuris diſpoſitionem, ita vt non cenſeretur reuocatum per Concilium, cum prædicto modo etiam ius patron.probetur, Caſſad.*dec.2.num.4. de probat. *Bald.*in l.cum ſup.num.1.C.de rei vendic. *Achill.*deciſ.6.*incip.* fama quæ probat. tit.de iure patronat.*in impreſſ. Decius* conſi.117.num.3. verſ.& iſta concluſ. *neque capitulo Tirasonen.obſtabat laudum de anno* 1529.c.17.*quod de iure non tribuebat ius præsentandi, quoniam capitulum non prætendebat iſtud ius vigore laudi, licet laudum illud præſeruaret, prout hactenus fuerat conſuetum & coram R.P.D. Blancheto patuit ante laudum quoque, præsentatos ad Vicarias ſimul habuiſſe portiones; vnde conſtabat de ſtatu præſentandi. Dicebant item Domini, ſatis poſſe dici ius præſentandi competere capitulo Tirasonen. ex dotatione, nam cum capitulum eſſet Rector prædictarum Eccleſiarum, & ad ipſum propterea pertinerent omnes decimæ,* c.cum cōtingat,& c.cum in tua de decimis, *& certam portionem earum, videlicet quinque partes de duodecim Eccleſiis iſtis aſſignauerit, ſatis dotaſſe dicebatur, & ius præſentandi legitime acquiſiuiſſe, cum iſto quoque modo ſecundum iuris diſpoſitionem ius præſentandi competat Hoſtien.*in ſum.tit de iure patron.§. ex quibus verſ. idem videtur ſi Eccleſiam dotauit, *Zarabel.*in rubr. de iure patr.n.3.*Lamber.*de iure patr.l.1.art 14.& 15. n.2.& art.18.p.15.q.principalis, *Rochus* eod.tract.in verb.dotauit,n.4 *vbi teſtatur de communi, quod etiam fuit deciſum in hac cauſa, tam coram bonæ memoriæ Cantucio, die 18 Iunij 1584. quam coram Bubalo die 10. Febr.1586.portiones antea fuiſſe dotatas, non faciebat ceſſare ius præsentandi acquiſitum, ex augmento dotis, quod non tollitur per Concilium, præſertim quando apparet, augmentum factum in euidentem Eccleſiæ vtilitatem.*

In eadem 24.Ianuarij 1594.coram D.Lita.

85 *DVbitaui, an ſententia † lata 5. Maij proxime præteriti ad fauorem capituli Tiraſonen.ſuper Vicariis S.Michaelis, & S.Barthol.& portionibus ſit iuſta, vel iniuſta, ita vt ſit confirmanda, vel infirmanda, & Domini reſoluerunt dictam ſententiā eſſe iuſtam, & ideo eſſe confirmandam, conſtat enim de iuſtitia illius, ex deciſione factis coram dominis Blancheto & Penna, quæ in diſputatione præſentis dubij fuerunt præſuppoſitæ, vltra quod concluſ.illa alias per Rotam in hac cauſa formatiua, ſatis iuſtificatur, quod ſcilicet ius patronatus antiquum, probetur per famam publicam, iuncta præſertim quaſi poſſeſſione præſentandi, Bald.*in l cum ſuper, numero 1.C.de rei vendicat.*Decius* conſil.117.numero 3.& conſi.174.numero 2 *Ferretus* 293 *Menoch.*241. numero 22.*Caſſador.*deciſ.2.numero quarto de probatio. *Achill.*deciſ.5.de iure patron *Put.*140.in fin.l. 1.*Paleot.*27.*& fuit dictum in cauſa Imolen.iuris patronatus 28. Maij 1584. non obſtare dixerunt Domini, quod fama non ſit qualificata, hoc eſt, ex fundatione, vel dotatione, quia in dubio fieri debet interpretatio pro validitate actus & ſic, vt ſit fama iuris patronatus, ex fundatione, vel dotatione ad l.*quoties,de rebus dubiis cum vulgar. *& hinc eſt, quod ſufficit teſtes dicere ius patronatus ſpectare de iure ad aliquem, cum idem ſit ac ſi dicerent, ad eum ſpectare ex fundatione, vel dotatione. Achill.*deciſ. 7.de iure patron.*vltra quod ex eo ceſſare videtur omne obiectum quod conſtat capitulum Tiraſonen.dotaſſe dictas portiones, cum onere adminiſtrandi Sacramenta in dictis Eccleſiis, mediante aſſignatione quinque partium ex duodecim decimarum, quæ per ipſum capitulum præcipiuntur vt Rectorem d.Eccleſiarum, ad notata per Lamber.*de iure patron. l.2.p.2. artic.2 quæſt 7.*nec refert quod per prius dicta Portiones eſſe*(t) *dotata, cum vnicuique earum eſſet aſſignata certa ſumma florenorum, quia fuit conſideratum, quod dicta ſolutio fiebat portionariis ab eodem capitulo Tiraſonen. Vnde ſiue illa conſideretur vti dos dictarum portionum, ſiue ipſa aſſignatio quinque partium decimarum, quæ poſtmodum loco ipſius ſubrogata fuit, ſemper tamen verum erit dicere, dotem dictarum portionum, prouenire à dicto capitulo Tiraſonen.& ex bonis illius cum ſubrogatum in omnib.& per omnia ſuccedat in locum rei, in cuius locum ſubrogatur, ad tex.*in l.ſi eum.§. qui iniuriarum,ſi quis cautionibus *Ruin.* conſ.169 n. 3.l.1.*quo ſit vt teſtes deponentes de fama iuris patro.intelligi debeant reſpectu famæ iuris patron. competentis capitulo ratione dotationis, & ſic ex illo tit.præcedenti, de quo apparet ad l.*1.§.fin.de exceptione rei iudic.l. 2.C.de acquir.poſſeſſione *Angel.* l.quædam mulier. ff. de rei vendicat.*Socin.*conſi.151 4.*Nec obſtare dixerunt Domini, quod non conſtet capitulum Tiraſonen. præſentaſſe ad portiones, ſed ſolum ad Vicarias, quia cum fuerit reſolutum coram Domino Blancheto conſtare de ſtatu ſufficienti, quod præſentati ad Vicarios ſimul habebant etiam portiones, neceſſe eſt fateri, quod talis præſentatio vires ſuas extendit, etiam ad portiones, quæ ſimul cum ipſis Vicariis vacabant, tum ex deductis* in dicta deciſione.*Tum denique, quia alias impoſſibile eſſet dare caſum hunc, quod capitulum habeat liberam facultatem, prout habet, præſentandi in Vicarios, quos voluerit in d.Eccleſiis, & quod tale onus adminiſtrādi Sacramēta in illis, ſuſtineatur per ipſos portionarios, cuius occaſione, eiſdem etiam fuerunt aſſignatæ quinq; partes decimarum, niſi demus, dictas præſentationes ad Vicarios capitulo Tiraſ.præſeruatas etiam in vigore laudi, Apoſtolica authoritate confirmati, extendere vires ſuas etiam ad portiones vacantes, ſimul cum ipſis Vicariis* argumento libro ſecundo.ff.de iuriſdictione omnium iudicum & l.oratio ff.de ſponſa.*nec capitulū Borgiæ poteſt prætendere ſe grauatum; in eo quod condēnatum fuit in expenſis, cum Rotæ ſtilus ſit, vt Victus Victori regulariter in expenſis condemnetur, nec talem condemnationem potuit prætendere iniuſtam, ex eo quod ſententiam Rotalem habuiſſet pro ſe, quia cum illa ex eiſdem actis fuerit reuocata iuſta dicitur condemnatio. Caputaquen.*deciſione 142.parte tertia. Vide alias deciſiones in hac cauſa adductas, *vltima parte capit.ſecundo à numero ducenteſimo trigeſimo-quinto.*

86 Et dicta probatio videtur † ſufficiens, etiam cōtra Ordinarium vindicantem Eccleſiam in libertatem, ex adductis. Quamuis in vna Pampilon. præeminentiarum coram Domino Mantica, in qua decimoſeptimo April.milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſecundo, dixerunt Domini, *Ius patronatus, antiquum, probari per publicam vocem, & famam, vbi concurrit legitima quaſi poſſeſſio præſētandi. Puteus,* dicta deciſione quadrageſima & 160. libro primo *& in probatione iuris patronatus, multum ſolere Rotā deferre enuntiatiuis Ordinariorum, Rota* deciſione vndecima de iure patronatus in nouis, *Puteus* deciſione vigeſimatertia dicta die,& 24 Maij eiuſdem anni fuit dictum, *Quod cum ceſſat vſurpationis præſumptio, & res non agitur cum ordinario vindicante Eccleſiam in libertatem, non requiritur exactior probatio iuris patronatus, ex Concilio Tridentino. Quæ alias, ex iuris diſpoſitione requireretur, vt ſæpius fuit reſolutum, &c.* Sed

87 potius videtur dicendum quod cum † non agitur cōtra Ordinarium, ſed contra alium tertium prætendentem ius patronatus, vel inter plures præſentatos longe minores vel probationes ſufficiunt, quam ſi ageretur contra Ordinarium, vt ait Gonçalez, *dicta gloſſa* 18.n.59.quod fuit reſolutum in Pamphil. Beneficij de Ianzi, decimo Aprilis & 10.Nou. milleſimo quingenteſimo nonageſ.quinto, coram D.Mantica,& alias ſæpius.

88 Vnde etiam ex enuntiatiuis, † inſtrumentorum antiquorum, emanantis à diuerſis perſonis, non ſuſpectis, probabitur ius patronatus, Achilles *deciſ.* 7. & 8.*de iure patron.*Maſcard.*d.concluſione* 959. *num.* 29. iuxta tradita infra, *vltima parte capite ſecundo ex nu.* 248. Et fuit reſolutum in vna Mediolanen. iuris patronatus, vigeſimoprimo Aprilis, 1589. coram Do. Comitulo, in qua dixerunt Domini. *Ex enuntiatiuis antiquorum inſtrumētorum emanatis à diuerſis perſonis reſultare probationem æquipollentem famæ, ad Baldum & Caſtren.*in l.cum aliquis C.de iure deliberan. *& fuit tentum in hac cauſa, coram eodem.* 29. *Ianuarij præteriti. Vbi fuit reſolutum, deſcendentiam antiquam probari per enuntiatiuam plurium inſtrumentorum diuerſorum Notariorum; quia æquipollet famæ, quæ ſufficit ad probationem huiuſmodi deſcendentiæ. Puteus* deciſione 518 l.2.*Famam autem publicam in antiquis legitime probare ius patronatus, per ea quæ tradit Caſſador.*deciſ.ſecunda de probatio. *Achil. quarta.* de iure patron *Mohed.*352. *Aymon.*conſil.322 numero ſecundo *Ferretus* conſ. 293.*quod Puteus* deciſ. 140. & 60.in fi.l.1.*declarat habere locum, quod cum fama concurrit poſſeſſio præſentandi; nec obſtare, quod in dictis inſtrumentis non enuntietur ius patronatus competere, ex fundatione, vel dotatione ac proinde poſſit intelligi competiſſe ex priuilegio, vel præſcriptione cuiuſmodi patronatus ſunt ſublati per Concilium* ſeſſ. 25.ca.9. verſ.reliqui,*quia cum ſumus extra caſum præſumptæ vſurpationis, ex immemoriali probatur præſumptiue, titulus fundationis, vel dotationis,* Felin. c. cauſam quæ,num. 7. de præſcript. *Achil.*dec 4.de iure patron. *& hanc probationem admittit Concilium* d.c. 9. *ibi*, ſiue etiam ex multiplicatis præſentatio, per antiquiſſimum temporis curſum aliiſue ſecundum iuris diſpoſitionem.

89 Rota in Gerunden.Beneficij † 20.Iun.1597.coram Domino Orano, in qua Domini reſoluerunt *Beneficium ad iudicandum Io.quia fuit infra legitimū tempus præſentatus, per præcentorem patronum, & de patronatu liquet, nedum ex enuntiatiuis antiquis plurium inſtrumentorum, quibus enuntiatur Beneficium eſſe de iure patronatus præcentoris, & fundatum fuiſſe à Raimundo præcentore, quæ vim habent famæ, & probant ius patronatus antiquum. Caſſador.*dec.2.de probatio. cum aliis, *verum etiam ex multiplicatis præſentatic. ab anno* 1457. *vſque ad annum* 1591.*repetitis, & effectum ſortitis; ex his n. præſumitur ius patronatus ex fundatione, & dotatione fuiſſe quæſitum, Abb.*c.quærelam, numero nono de electio. *Decius* conſil. 126. numero tertio.*quibus plurimum confert aſſertio Ordinarij, in viſitatione facta, quod Beneficium eſt de iure patronatus, & conſenſus vim præſentationis habet, Creſcen.* deciſi.2.de iure patron.*nec aduerſatur, quod medio tempore non exhibeantur præſentationes, quoniam probatis extremis, media præſumuntur, non docto de contrario ſtatu Beneficij, Alciat.*reg.2.præſumpt.22.num.

2.Rota etiam in vna Caurien.Beneficij 9. Decemb. 90
1598.coram Domino meo Corduba, in qua fuit reſolutum, *Quod ius patronatus bene probatur ex pluribus enuntiatiuis antiquorum inſtrumentorum à centum annis & citra, in quibus enuntiatur fundatio Beneficij, Aymon,*conſ.332. *Mohedan.* deciſ. 10. & duodecimo de iure patron.*licet non enuntietur reſeruatio iuris patronatus,*capit.nobis de iure patr. *maxime ſtante antiquiſſima poſſeſſione, & multiplicatis præſentationibus, effectum ſortitis, &c. nec obſtant Concil.*ſeſ.25. c. 9.&c.

Et in vna Burgen. Capellæ 11 Decemb. † 1600. 91
coram eod.D.meo Corduba fuit reſolutum, *Quod inſcriptiones antiquæ probant conſtructionem ad effectū iuris patronatus, concurrentibus aliis adminiculis gl.*in capit.cum cauſam de probatio. *Aymon.* conſil. 158. *Decius* 135. *Caſſadorus* deciſione ſecunda de probatione. *Et fuit late deductum in cauſa Hiſpalen. iuris patronatus* 26. *Martij* 1590.*coram D. Pamphilio, & pro adminiculis ſunt plures enuntiatiuæ antiquiſſimæ, plusquam centum annorum, in quibus fundatio enuntiatur, quæ habent vim famæ, & probant in antiquis. Nec obſtat, quod dictæ enuntiatiuæ haberent originem ab eiſdem patronis, & perſonis ſuſpectis, nam adhuc in antiquiſſimis probant fundationem, ſi ſunt adminiculatæ, Achilles deciſione ſeptima* de iure patron. *Puteus* 149. *libro tertio & fuit reſolutum in Tudertina parochialis vigeſimo primo Aprilis milleſimo quingenteſimo nonageſimoquinto, coram Domino Penna, & in Regien. Hoſpitalis* 16. *Maij milleſimo quingenteſimo octuageſimo, coram Cantucio, nec refragatur, quod non probentur requiſita Concilij*, ſeſſione vigeſima quinta capite nono *ad proband. ius patronatus, quia ceſſante timore vſurpationis, de qua ibi, ſufficit probare ius patron. iuxta diſpoſitionem iuris communis, Menoch.* conſ. 241. lib. tertio numero ſeptimo *& fuit reſolutum in cauſa Pampilonen.iuris patron.*16.*Iun.*1586.*coram D. Orano, & in Aquilana Capellæ* 7. *Maij* 1590. *coram Peruſino, & alibi ſæpe, &c.*

Et in propoſito quando dicatur ius patro. † anti- 92
quum, vide dicta infra *d. vltima parte c.2.ex nu.* 262. iuxta quæ dicendum eſt, reſpectu teſtium, requiri tempus 60.annorum, reſpectu vero inſtrumentorū, 100.& facit declaratio quædam ſuper *d.c.*9.ibi, *Qui hominum memoriam excedat. Requiritur ergo tempus immemoriale, quod ſi probandum eſt per teſtes, ſufficere 60.annos, ſi per ſcripturas* 100.*Rota tenet.* Flaminiū Pariſium *de confid.quæſt.*28.*n.*235.